

Strateški razvojni program Općine Kapela

za period od 2015. – 2020. godine

13.05.2016.

Nove mogućnosti d.o.o.

**Odluka Općinskog vijeća izradi strateškog
razvojnog programa Općine Kapela**

KLASA: 020-03/15-01712
UBROJ: 2103/02-3-15/4d
U Kapeli, 11. ožujka 2015.

Naziv projekta: Strateški razvojni program Općine Kapela

Vremenski rok projekta: 2015. – 2020.

Naručitelj projekta: Općina Kapela

Pravna osoba nositelj projekta: Nove mogućnosti d.o.o. Vukovarska 10/6, Lipik

Konzultant na projektu: mr. sc. Tomislav Lneniček dipl. ing.

Stručni tim na izradi i provedbi: Danijel Kovačec, Općinski načelnik
Željko Halusek, Pročelnik JUO
Danijela Galijaš, Administrator

Održana javna rasprava: Dana, 10.05.2016.

**Strateški razvojni programa Općine Kapela
usvojen na sjednici Općinskog vijeća:** KLASA: 363-3/16-01/18
UBROJ: 2103/02-2-16-8
U Kapeli, 19. svibnja 2016.

Sadržaj

1. UVOD	4
2. POLAZIŠTE	5
3. METODOLOŠKI PRISTUP	6
4. SAŽETAK STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA	8
5. ANALIZA STANJA OPĆINE KAPELA	10
5.1. POVIJESNI PRIKAZ	10
5.2. GEOPROMETNI POLOŽAJ	11
5.3. KLIMATSKA OBILJEŽJA	13
5.4. SOCIO - DEMOGRAFSKA STRUKTURA	14
5.5. NEZAPOSLENOST	17
5.7. STANJE INFRASTRUKTURE	26
5.7.1. CESTOVNA INFRASTRUKTURA	26
5.7.2. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	26
5.8. LOKALNA SAMOUPRAVA	28
5.8.1. ORGANIZACIJSKA ANALIZA	28
5.8.2. ANALIZA PRIHODA PRORAČUNA	29
5.9. REZULTATI ANKETNOG UPITNIKA	30
6. VIZIJA RAZVOJA	32
7. SWOT ANALIZA	33
8. DUGOROČNI CILJEVI, RAZVOJNI PRIORITETI, MJERE I AKTIVNOSTI	35
9. KATALOG PROJEKTNIH IDEJA	42
10. POVEZIVANJE S OPĆINSKIM PRORAČUNOM	43
11. KOMENTARI JAVNE RASPRAVE	46
12. PROVOĐENJE, PRAĆENJE I AŽURIRANJE	47

1. UVOD

Općina Kapela je angažirala tvrtku Nove mogućnosti d.o.o. iz Lipika za izradu Strateškog razvojnog programa (SRP) Općine Kapela za vremenski period od 2015. do 2020. godine. Tvrtka Nove mogućnosti d.o.o. je angažirana sukladno ponudi broj 125/2015 i ugovora sklopljenog temeljem te ponude.

Osnovni plan Općine Kapela je financirati izradu Strateškog razvojnog programa Općine Kapela iz natječaja otvorenog od strane Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Temeljem Programa Ruralnog razvoja mjere 7. "Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima", a podmjera 7.1. "Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih temeljenih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na lokalitete Natura 2000 i druga područja visoke prirodne vrijednosti. Točnije operacija 7.1.1. "Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj jedinica lokalne samouprave.

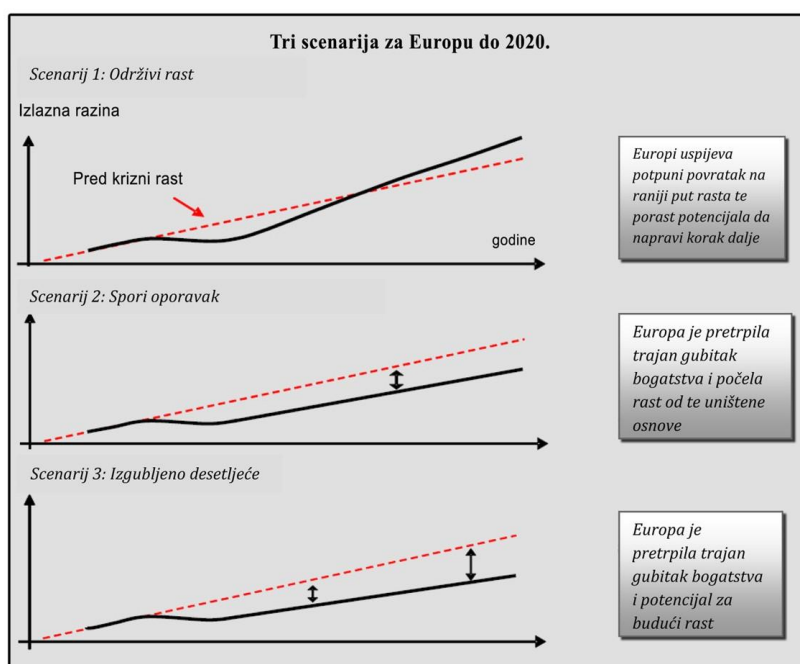
Plan je u Strateškom razvojnog programu definirati strateške razvojne projekte koji bi se financirali sredstvima iz EU fondova i nadležnih ministarstva.

Nakon višegodišnjeg, ne samo slabog rasta, nego čak i nazadovanja gospodarskog kao i društvenog života na području Republike Hrvatske, ubrzani razvoj se nameće kao nužnost. Dosadašnji centralizirani načini razvoja „odozgo“ nije pokazao značajnije rezultate i stoga je nužno početi s održivim razvojem „odozdo“, koji se temelji na gospodarskom razvoju, zaštiti okoliša i društvenoj pravednosti, od razine jedinica lokalne samouprave, preko županija do državne razine. Takvim razvojem usvajamo tržišnu demokraciju, sva njezina načela, osobito načelo supsidijarnosti, koje nalaže da viša razina ne radi ono što dobro može učiniti niža razina.

Odgovor na pitanje: „Čime će svaka lokalna jedinica doprinijeti ukupnom razvoju države?“, nisu samo skupovi želja, nego realno stručno i znanstveno utvrđeni razvojni putovi do ciljeva utvrđenih od strane radne skupine (skup stručnjaka, zainteresiranih gospodarskih subjekata i građana) koji sudjeluje u izradi Strateškog razvojnog programa (u nastavku SRP).

2. POLAZIŠTE

"Europi je ostavljen jasan, ali težak izbor - ili ćemo se zajednički suočiti s neposrednim izazovom oporavka i dugoročnim izazovima – globalizacijom, pritiskom na resurse, starenjem – kako bismo nadoknadili nedavne gubitke, povratili konkurentnost, potakli produktivnost i stavili EU na put prema napretku „održiv oporavak“. Ili ćemo nastaviti u sporom i uglavnom nekoordiniranom ritmu s reformama, i tako riskirati da završimo s trajnim gubitkom bogatstva, tromim postotkom rasta „tromi oporavak“ koji može dovesti do visokih stopa nezaposlenosti i socijalne bijede, i relativnog pada na svjetskoj sceni „izgubljeno desetljeće“.

Izvor: *EUROPA 2020, Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast*

Identičnom strategijom se moraju suočiti svi čimbenici održivog razvoja Općine Kapela, a glavni argument je prošlih deset godina koje gospodarski gledano nisu iskorištene u potpunosti.

Strateški plan gospodarskog razvoja je usklađen s Razvojnou strategijom Bjelovarsko bilogorske županije 2011. - 2013. godine kroz dugoročne ciljeve, a to su:

1. Povećanje konkurentnosti županije
2. Unaprjeđenje društvene infrastrukture i povećanje kvalitete života
3. Razvoj komunalne infrastrukture

SRP Općine Kapela je usklađen sa strateškim dokumentima Europske unije, Operativnim programima, Županijskom Razvojnou strategijom 2011.-2013.

Upravo zbog toga u ažuriranju Strateškog plana vodilo se računa da bude ne samo usklađen sa strategijama Europske unije nego da dugoročni ciljevi razvoja budu ujedno i promidžba Europskog sustava vrijednosti.

3. METODOLOŠKI PRISTUP

Strateški razvojni program Općine Kapela za vremenski period od 2015. do 2020. godine (skraćeno SRP) izrađuje se sukladno metodologiji definirane Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 53/10). Također se koristi i Vodič za izradu strateških razvojnih programa na lokalnoj razini izraženog od strane Ekonomskog instituta, Zagreb i GTZ-a, te Priručnik za Gospodarski razvoj u Jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Strateški razvojni program također se radi prema uputi izrade Strateških planova izdane od strane Ministarstva financija. SRP je usklađen sa Županijskom razvojnom strategijom kao strateškim razvojnim dokumentima posebnih područja kao što su Parkovi prirode ili zaštićena područja po Naturi 2000.

Model SRP je zasnovan na konceptu prepoznavanja vlastitih resursa i mogućnosti aktiviranja lokalnog poduzetničkog potencijala te predstavljanjem lokalnih resursa i mogućnosti za Investitore, a sa ciljem stvaranja balansa i sinergije između ova dva razvojna pristupa.

U sklopu izrade SRP-a provesti će se dva istraživanja jedno sekundarno o stanju u gospodarstvu i drugo primarno kroz anketni upitnik i intervju s važnijim namjerama i pregledu stanovništva na području Općine. Sukladno rezultatima istraživanja će se izvršiti definiranjem dugoročnih ciljeva, razvojnih prioriteta i konkretnih mjera s planovima aktivnosti te izvorima financiranja iz proračunu Općine, prema različitim djelatnostima i potrebama svih sudionika u procesu izrade, a kasnije i provedbe SRP-a.

Proces izrade SRP-a teži se zajedničkom međusektorskom dogovoru i zajedničkom definiranju razvojnih prioriteta s obzirom da zajednicu u tržišnom gospodarstvu čine tri sektora:

- Privatni sektor – gospodarski subjekti koji za cilj imaju ostvarivanje profita, a država ih kroz poreznu politiku nastoji razvojno usmjeriti. Taj sektor je jedina razvojna komponenta društva.
- Javni sektor – sve institucije i razine vlasti kojima je prvenstveni cilj stvaranje uvjeta za razvoj gospodarstva.
- Nevladin sektor – prije svega interesni sektor, a u našem slučaju udruženje obrtnika i udruga malih poduzetnika koji je najčešće balans privatnoga i javnoga sektora.

Lokalna samouprava, da bi mogla odrediti lokalne ciljeve i provesti odabrane razvojne projekte (definirane u katalogu projektnih ideja), mora dobiti smjernice osposobljenoga Stručnog tima. Stručni tim upravlja izradom i predstavlja SRP partnerskom vijeću kojeg čine svi predstavnici gospodarskog, javnog i civilnog sektora. Dakle, mora se ostvariti trajno vertikalno institucionalno i neinstitucionalno partnerstvo uprave, struke i šire javnosti. Potrebno je ostvariti suradnju lokalne samouprave i privatnog sektora u svrhu izrade i provedbe lokalnih razvojnih projekata.

Partnerstvo se rukovodi načelima konsenzusa, jednakosti i transparentnosti, operativno, osmišljeno, trajno horizontalno i vertikalno partnerstvo mobilizacija su svih postojećih snaga, a poglavito struke na zajedničkim razvojnim projektima Općine Kapela sa ciljem stvaranja kvalitetne poduzetničke, investicijske i poslovne klime.

SRP je dokument u kojemu su implementirane zajednički definirane i dogovorene aktivnosti, dokument koji je usklađen s određenim nacionalnim razvojnim strategijama i programima te

regionalnim operativnim i mikro regionalnim planovima na razini županija i mikroregija. Usklađenost ovih razvojnih dokumenata je vrlo jak argument i osigurava relevantnost za dobivanje centraliziranih sredstava, ali i prepoznavanje interesa te pristup prema međunarodnim izvorima financiranja.

Izradom SRP-a potaknuti, prvenstveno kroz organizaciju i suradnju gospodarskih subjekata na području Općine Kapela, gospodarsku aktivnost kroz razvoj poduzetništva, stvaranje novih radnih mjesta i povećanje izvornih prihoda u proračun, a kroz kvalitetno osmišljavanje razvojnih projekata osigurati povećanje prihoda i od dotacija iz zemlje i inozemstva, a tu se misli na financijska sredstva nadležnih ministarstava i EU fondove.

4. SAŽETAK STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA

VIZIJA OPĆINE KAPELA - Održivi razvoj zasnovan na organiziranoj poljoprivrednoj proizvodnji, turizmu i razvijenoj cestovnoj, komunalnoj, društvenoj i poduzetničkoj infrastrukturi uz korištenje obnovljivih izvora energije te energetske učinkovitosti.

DUGOROČNI CILJ 1:

Razvoj organizirane poljoprivrede i turističke ponude

Razvojni prioritet 1.

Povezivanje poljoprivrednih proizvođača OPG-a u Proizvođačke organizacije i/ili klustere, udruge

Mjera 1. Povezivanje poljoprivrednih proizvođača OPG-a u Proizvođačke organizacije i/ili klustere, udruge

Aktivnosti:

- I. Identifikacija zainteresiranih vlasnika OPG-a
- II. Organiziranje udruge/zadruge poljoprivrednih proizvođača
- III. Zajednički nastup na tržištu
- IV. Zakup štanda na tržnici u Bjelovaru i ostalim područjima RH.

Mjera 2. Edukacija poljoprivrednih proizvođača OPG-a

Aktivnosti:

- I. Organiziranje studijskih putovanja
- II. Edukacija o novim načinima direktne prodaje od proizvođača do kupca
- III. Edukacije za voćare i vinogradare
- IV. Edukacija o zajedničkom nastupu na tržište i ostalim razvojnim mogućnostima

Razvojni prioritet 2.

Razvoj turističke ponude

DUGOROČNI CILJ 2:

Razvoj cestovne, komunalne, društvene i poduzetničke infrastrukture

Razvojni prioritet 1.

Izgradnja i/ili rekonstrukcija cestovne infrastrukture

Mjera 1. Izgradnja i/ili rekonstrukcija nesvrstanih cesta i poljskih putova

Aktivnosti:

- I. Identificiranje nerazvrstanih cesta i poljskih putova
- II. Izrada projektne dokumentacije za nerazvrstane ceste i ishođenje građevinske dozvole
- III. Prijave projekata na natječaje EU fondova i nadležnih ministarstva
- IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a
- V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava

Razvojni prioritet 2.

Izgradnja komunalne infrastrukture

Mjera 1. Izgradnja sustava odvodnje otpadnih i površinskih voda

Aktivnosti:

- I. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju kanalizacije i ishođenje građevinske dozvole
- II. Prijava projekata na natječaje EU fondova i nadležnih ministarstava
- III. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a
- IV. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava

DUGOROČNI CILJ 3:

Izgradnja i korištenje obnovljivih izvora energije, energetska učinkovitost, zaštite okoliša i prirode

Razvojni prioritet 1.

Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti

Mjera 1. Izgradnja kogeneracijskog postrojenja

Aktivnosti:

- I. Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole
- II. Praćenje natječaja i prijave na natječaje
- III. Ugovaranje i provedba projekta

Mjera 2. Poticanje korištenja Obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti

Aktivnosti:

- I. Identifikacija potencijalnih projekata
- II. Izrada projektne dokumentacije
- III. Praćenje natječaja i prijave na natječaje
- IV. Izgradnja ekološki prihvatljive i energetske učinkovitije javne rasvjete
- V. Izgradnja sunčane elektrane
- VI. Provedba ostalih projekata

Mjere 1. Razvoj turističke ponude

Aktivnosti:

- I. Identifikacija turističke ponude
- II. Razvoj turističkih programa
- III. Razvoj turističkih događaja i manifestacija
- IV. Promocija turističke ponude i programa

Mjere 2. Razvoj turističke infrastrukture

Aktivnosti:

- I. Izgradnja biciklističkih staza
- II. Rekonstrukcija Stare škole u kulturni centar
- III. Uređenje šetnica, izletišta i parkova
- IV. Izgradnja dječjih igrališta
- V. Izgradnja sportsko rekreacijskog centra
- VI. Izgradnja i uređenje ribnjaka

Mjere 3. Razvoj turističke prepoznatljivosti

Aktivnosti:

- I. Istraživanje lika i djela Ferde Rusana, Pavlinskog samostana, vitezova templara
- II. Promocija popularizacija Ferde Rusana, Pavlinskog samostana, vitezova templara
- III. u sklopu turističke ponude
- IV. Razvoj turističkih projekata sa tematikom Ferde Rusana, Pavlinskog samostana, vitezova templara

Mjera 2. Izgradnja vodocrpilišta

Aktivnosti:

- I. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju vodocrpilišta i ishođenje građevinske dozvole
- II. Prijava projekata na natječaje EU fondova i nadležnih ministarstava
- III. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a
- IV. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava

Razvojni prioritet 3.

Izgradnja društvene infrastrukture

Mjera 1. Izgradnja društvene infrastrukture

Aktivnosti:

- I. Identifikacija projekata društvene infrastrukture
- II. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju i ishođenje građevinske dozvole
- III. Prijava projekata na natječaje EU fondova i nadležnih ministarstava
- IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a
- V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava

Razvojni prioritet 4.

Izgradnja poduzetničke infrastrukture

Mjera 1. Izgradnja poduzetničke infrastrukture

Aktivnosti:

- I. Donošenje općinskih odluka o izgradnji poslovne zone
- II. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju i ishođenje građevinske dozvole
- III. Prijava projekata na natječaje EU fondova i nadležnih ministarstava
- IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a
- V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava

Razvojni prioritet 2.

Zaštita okoliša i prirode

Mjera 1. Provođenje zaštite okoliša i prirode

Aktivnosti:

- I. Identifikacija potencijalnih projekata
- II. Izrada projektne dokumentacije
- III. Praćenje natječaja i prijava na natječaj
- IV. Izgradnja reciklažnog dvorišta
- V. Izgradnja kompostane
- VI. Provedba ostalih projekata

5. ANALIZA STANJA OPĆINE KAPELA

5.1. Povijesni prikaz

Početak drugog svjetskog rata na prostoru Jugoslavije, 10. travnja 1941. II konjički puk "car Dušan Silni" iz Virovitice došao je napasti Bjelovar, gdje je 8. travnja uspostavljena hrvatska vlast. Došavši na području Općine Kapele u selu Donji Mosti učinjen je prvi ratni zločin nad civilima gdje ih je ubijeno 11. Od poznatijih ličnosti je Ferdo Rusan rođen na području općine Kapela u selu Pavlin Kloštar rođen 10. prosinca 1810. a umro u Bjelovaru 2. svibnja 1879. Općina Kapela je izrazito poljoprivredno područje što joj je osiguralo status Općine u između dva svjetska rata i kao takva zadržala svoju lokalnu samoupravu. Općina je bila za to vrijeme vrlo napredna i razvijena jedna od razvijenijih u Kotaru Bjelovar.

Škola je osnovna 1832. godine pod vodstvom vojne oblasti, a 1929. godine osniva se sportsko društvo „Hrvatski sokol“.

Na području Općine Kapela 1930. godine počeo se odvijati autobusni promet – Bjelovar – Kapela - Donji Mosti. Dok je sljedeće godine bila osnovana Hrvatska seljačka zadruga, a 1932. godine se osniva dobrovoljno vatrogasno društvo.

Dana 11.06.1935. godine župu posjećuje nadbiskup Alojzije Stepinac te je održan prigodan kulturni program u njegovu čast, gdje su nastupali mješoviti pjevački zbor i izvedena je kazališna predstava „Zulumčari“ u izvedbi glumaca amatera kazališne družine Kapela.

Župnu crkvu u Kapeli 1938. godine pogodio je jači potres koja je stradala i uništen je veći dio crkve, a također crkva je stradala i 1944 godine od bombardiranja njemačkih aviona.

Tokom II. svjetskog rata Općina se ukida i prelazi pod upravu grada Bjelovara i tako ostaje do kraja rata.

U Domovinskom ratu u sklopu hrvatske vojske i policije sudjeluje značajan dio mladića sa područja Općine, a značajniji je branitelj Mirko Pereš po kojemu je Osnovna škola u Kapeli dobila ime.

Na području Općine djeluje nekoliko udruga žena koje svojim radom čuvaju tradiciju i običaje ovog kraja.

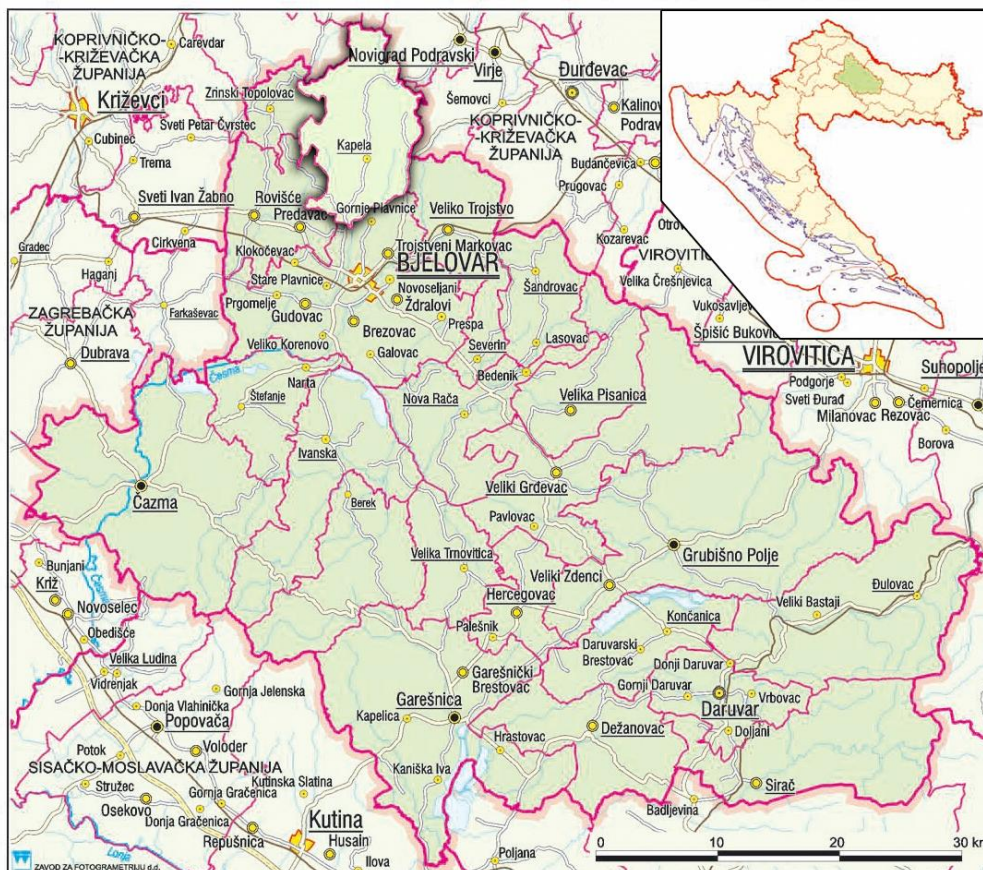
5.2. Geoprometni položaj

Općina Kapela nalazi se na sjevernom rubu Bjelovarsko-Bilogorske županije. Pripada skupini općina, koje se nalaze u istočnom dijelu grupe županija središnje Hrvatske, najrazvijenijeg područja Hrvatske i ključnog čvorišta europskih i regionalnih prometnih pravaca. Kapela je jedna od općina koja nema kopnenu granicu sa drugom državom, ali graniči s Koprivničko-križevačkom županijom na svojoj sjevernoj granici.

Općina Kapela graniči :

- sjeverno - s Koprivničko-križevačkom županijom
- istočno - s Općinom Veliko Trojstvo
- južno - s Gradom Bjelovarom
- jugozapadno - s Općinom Rovišće
- zapadno - s Općinom Zrinski Topolovac

Slika 1. Geoprometni položaj Općine Kapela

Prostor Općine Kapela leži na bilogorskoj uzvisini koja se proteže sjevernim dijelom Bjelovarsko-bilogorske županije. Općina Kapela, geografski gledano pripada prostoru Panonske (i peripanonske) megaregije, te najvećim djelom makroregije Zavale sjeverozapadne Hrvatske. Obuhvaća samo jednu karakterističnu geografsku cjelinu - pobrđe Bilogore. Kao posljedica geoloških i petrografskih

karakteristika, na mladoj geografskoj osnovi razvijen je brežuljkasti kraj sa poljoprivrednim i šumskim površinama.

Općina Kapela kao dio bilogorskog kraja predstavlja granično područje između ravne Podravine na sjeveru i nizinskog područja rijeke Česme na jugu. Općinom Kapela ne prolaze glavni prometni pravci koji povezuju sjever i jug Hrvatske. Glavna prometnica za Podravinu prolazi njezinom istočnom granicom i time je ovaj pitomi bilogorski kraj pošteđen svih negativnih posljedica vezanih za promet.

Sa površinom od 104,45 km² Općina Kapela je deveta po veličini gradova/općina (iza 4 grada i pet općina) na području Bjelovarsko-Bilogorske županije, dok sa gustoćom od 28,69 st./km² Općina Kapela ima puno manju gustoću naseljenosti od prosjeka Bjelovarsko-bilogorske županije (45,41 st./km²).

5.3. Klimatska obilježja

Na području Općine Kapele ne postoje meteorološka mjerenja te se zbog toga koriste podaci o klimi izmjereni u meteorološkoj postaji Bjelovar, koja je udaljena desetak kilometara od središta Općine Kapela.

Kako se u prikazu Koppenova klasifikacija klime prema izmjerenim klimatskim pokazateljima područje Općine Kapela ima umjereno toplu kišnu klimu, te temperature kreću od $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $18\text{ }^{\circ}\text{C}$, dok je najniža izmjerena temperatura iznosila je $-26,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ dok je najveća izmjerena temperatura $37,3\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Tokom godine na području Općine Kapele padne u prosjeku oko 813 mm oborina i to više u toplom periodu od travnja do rujna nego u hladnom periodu od studenog do ožujka.

Relativna vlažnost zraka tokom cijele godine u prosjeku iznosi više od 74% i ne mijenja se mnogo tokom godine.

U Općini Kapela tijekom cijele godine najčešće puše slabi vjetar (1-3Bf) s učestalošću od oko 95% u svim sezonama osim u proljeće kada puše u 91% slučajeva. Umjereni vjetar (4-5Bf) je rijedak (oko 5% slučajeva), osim u proljeće kad je nešto češći (9%). Jaki vjetar (6-7Bf) i tišine imaju vrlo malu učestalost (0.2%). U klimatološkim terminima motrenja u analiziranom razdoblju nije zabilježen vjetar jači od 7 Bf.

Tijekom godine najveće vrijednosti nastupaju u srpnju kada sijanje Sunca traje oko 9 sati dnevno te u kolovozu (8 sati). Najniže vrijednosti su u zimskim mjesecima i kasnu jesen i u prosincu kada je trajanje sijanja samo oko 1 sat dnevno te u siječnju, veljači i studenom (oko 2 sata). Minimum u prosincu povezan je s najvećom srednjom mjesečnom količinom naoblake i najmanjom visinom Sunca nad horizontom u tom mjesecu. Iako bi bilo za očekivati da najveći broj sunčanih sati bude u lipnju kada su visine Sunca najveće, to zbog povećane naoblake nije slučaj već maksimum nastupa u srpnju zbog manje količine naoblake.

Područje Općine najviše grmljavine ima tokom toplog dijela godine. Dani s grmljavinom su najbrojniji u lipnju (6) i svibnju, srpnju i kolovozu (4 ili 3 dana). Od ukupnog godišnjeg broja dana s grmljavinom (23) 75% otpada na navedene mjesece. Također na području Općine tuča je rijetka pojava, a ako se pojavljuje onda je to u svibnju i lipnju.

5.4. Socio - demografska struktura

Tabela 1. Pregled stanovništva i kućanstava, te gustoća naseljenosti po Popisu stanovništva, Izvor DZS

Područje	Površina km ²	Stanovništvo		Kućanstva		Gustoća naseljenosti st./km ²
		2001.	2011.	2001.	2011.	
RH	56.594	4.437.460	4.284.889	1.477.377	1.519.038	75,7
ŽUPANIJA BJELOVARSKO BILOGORSKA	2.640	133.084	119.764	44.269	41.128	45,4
OPĆINA KAPELA	144,5	3.516	2.984	1.142	1.023	33,7

Depopulacija Bjelovarsko-bilogorske županije osjeća se i na ovom području, što pokazuju i posljednji popisi stanovništva iz 2001. i 2011. godine. Broj stanovnika Općine Kapela po popisu iz 1991. godine broji 3.897, a 2001. godine ukupan broj stanovnika na području Općine Kapela je 3.516. stanovnika. Razlika je dakle 381. stanovnik, što je gotovo tri prosječna naselja Općine Kapela manje za samo 10 godina. Još drastičniji pad broja stanovnika primjetan je u Popisu iz 2011. godine, kada Općina Kapela broji 2.984. stanovnika, što je za 532. stanovnika manje u odnosu na 2001. godinu, odnosno pet prosječnih naselja Općine.

Tabela 2. prikazuje demografski pregled mjesta u okviru Općine Kapela, uočljivo je da u većini mjesta prevladava ženska populacija, te tako na nivou Općine u Kapeli živi 70. žena više od muškaraca. Dobno-spolna struktura stanovništva posljedica je općeg kretanja stanovništva. Također, u ovoj tabeli uočljiv je izrazito mali broj stanovnika u rubnim i ruralnim dijelovima općine poput Tvrde Reke koja broji 29. stanovnika, Visova (45) ili Stare Diklenice sa svega 56. stanovnika.

Prema Popisu stanovništva provedenom 2011. godine Općina Kapela ima 2.984. stanovnika, što predstavlja 2,49% od ukupnog broja stanovnika Bjelovarsko-bilogorske županije, odnosno 0,07% od ukupnog broja stanovnika Hrvatske. Ovo stanovništvo raspoređeno je u 26. naselja, prosječne veličine 135. stanovnika po naselju, a to su: Babotok, Botinac, Donji Mosti, Gornje Zdelice, Gornji Mosti, Jabučeta, Kapela, Kobasičari, Lalići, Lipovo Brdo, Nova Diklenica, Novi Skucani, Pavlin Kloštar, Poljančani, Prnjavor, Reškovci, Sredice Gornje, Srednja Diklenica, Srednji Mosti, Stanići, Stara Diklenica, Starčevljani, Stari Skucani, Šiptari, Tvrda Reka i Visovi.

Općina Kapela kao i cijela Županija već duže vrijeme bilježi negativan prirodan prirast stanovništva, a bilježi i negativne emigracijske trendove. Negativni prirodni prirast (više umrlih od rođenih) zapaža se na svim područjima Bjelovarsko-bilogorske županije. Kapela je jedna od Općina sa najkritičnijim padom broja stanovnika. U njoj se svakih 10. godina broj stanovnika smanjuje od 2 -17 %. Ovo je slučaj sa svim naseljima u Općini Kapela. Niti jedno naselje nije zabilježilo rast broja stanovnika u razdoblju od 1948. - 2001. godine.

Tabela 2. Spolna i struktura stanovništva po naseljima popis, izvor DZS 2011.

Naselje	Broj stanovnika					2011.	
	0-19	20-39	40-59	60-79	80 i više	M	Ž
	Babotok	23	26	29	28	6	52
Botinac	33	28	36	19	3	68	51
Donji Mosti	48	50	52	54	6	103	107
Gornje Zdelice	26	27	35	28	12	59	69
Gornji Mosti	26	16	14	20	2	39	39
Jabučeta	13	18	18	8	5	31	31
Kapela	96	93	118	92	29	207	221
Kobasičari	40	59	56	26	8	84	105
Lalići	5	5	7	2	4	12	11
Lipovo brdo	27	30	28	24	6	54	61
Nova Diklenica	20	21	39	30	4	61	53
Novi Skucani	47	61	51	31	6	94	102
Pavlin Kloštar	41	29	47	32	3	73	79
Poljančani	13	13	27	22	4	38	41
Prnjavor	5	5	9	3	0	10	12
Reškovci	8	7	11	8	0	18	16
Sredice Gornje	39	38	34	44	4	81	78
Srednja Diklenica	12	12	14	17	3	30	28
Srednji Mosti	24	30	25	15	4	49	49
Stanići	25	28	31	32	7	55	68
Stara Diklenica	8	20	16	11	1	32	34
Starčevljani	28	33	43	41	6	68	83
Stari Skucani	23	29	45	30	2	67	62
Šiptari	16	27	16	13	3	37	38
Tvrda Reka	2	6	9	10	2	13	16
Visovi	10	14	10	10	1	23	22
Općina Kapela	658	725	820	650	131	1457	1525

Najveća depopulacija stanovništva u Općini nastala je u periodu od 1961. -1981. godine kada je zabilježen i najveći pad broja stanovnika od 17 % u roku 10 godina. U razdoblju nakon drugog svjetskog rata započeli su procesi industrijalizacije i urbanizacije u gradovima i procesi depopulacije u ruralnim naseljima. Općina Kapela na svom području nije razvijala industriju stoga se pojavila migracija u obližnje gradove i naselja sa industrijom.

Do početka šezdesetih godina natalitet je bio veći od mortaliteta. Prirodni priraštaj je tada osiguravao ne samo održanje broja stanovnika, već je i pokrivaio negativnu migracijsku bilancu ovog prostora. Današnji trendovi se negativno odražavaju i na dobno-spolnu strukturu stanovništva. Istovremeno, stalno opada i vitalni indeks stanovništva Općine. U svezi s prirodnim kretanjem stanovništva stalno se smanjuje prosječna veličina domaćinstva i sve više prevladavaju samačka staračka domaćinstva.

Nepovoljni su i pokazatelji koji se odnose na zastupljenost starijeg stanovništva (starog 60 i više godina) kojeg ima više nego onog u dobi do 19 godina, što u gospodarskom smislu donosi i više uzdržavanog stanovništva, a time i veću opterećenost radnog kontingenta. Dodatne osobnosti ovakvog stanja su niži stupanj vitalnosti, kreativnosti i poduzetnosti, jer je poznato da su u starijim

populacijama te osobine slabije izražene. U Općini Kapela prema popisu iz 1991. godine bilo je 53 % aktivnog stanovništva, 2001. godine 52% aktivnog stanovništva, dok je 2011. taj broj 51,7% stanovništva.

Stanovništvo je značajan čimbenik dugoročnog društveno-gospodarskog razvitka i korištenja prostora. Ono postupno mijenja svoje vitalne značajke, pa otuda određena sporost demografskih procesa. Samo pozitivnim mijenjanjem brojnih čimbenika, moguće je utjecati na zaustavljanje negativnih demografskih tijekova i ostvariti uvjete za postizanje pozitivnih promjena i rezultata u razvitku stanovništva.

Tabela 3. Kvalifikacijska struktura stanovništva, izvor DZS 2011.

Područje	Ukupno	Bez škole	1-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednje škole	Viša škola, VI. stupanj fakulteta, stručni studij	Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij	Magisterij	Doktorat
BBŽ	101.323	2.442	8.777	33.374	47.118	4.035	5.146	197	48
Općina Kapela	2.515	65	344	1.122	886	66	28	2	-

Prema podacima u tabeli 3. u Bjelovarsko bilogorskoj županiji završilo je svoje obrazovanje 101.323. osobe. Od toga 2.442 osobe nemaju nikakvo obrazovanje, njih 8.777. ima završeno do 7-og razreda osnovne škole i nisu bili u mogućnosti završiti osnovno-školsko obrazovanje. Osnovnu školu završilo ih je 33.374, dok srednju školu ima završeno 47.118. Fakultetsko obrazovanje stručni studiji steklo je njih 4.035 dok njih 5.146 završilo je Fakultet umjetničke akademije i sveučilišni studij. Magisteriji ima njih 197, dok ih doktorat ima 48. osoba.

U Općini Kapela vidljivo je da 65 osoba nije pohađalo školu. Njih 2.450. osoba završilo je nekakvu naobrazbu, od toga njih do 7 razreda osnovne škole završilo je 65. osoba. Cijelo osnovno školsko obrazovanje završilo ih je 1.122. dok njih 886. završilo je školovanje s srednjom stručnom spremom. Više obrazovanje steklo je njih 66. dok Visoko obrazovanje završilo je njih 28. Magisterij je završilo njih dvoje, dok doktorat u Općini Kapeli nema nitko završen.

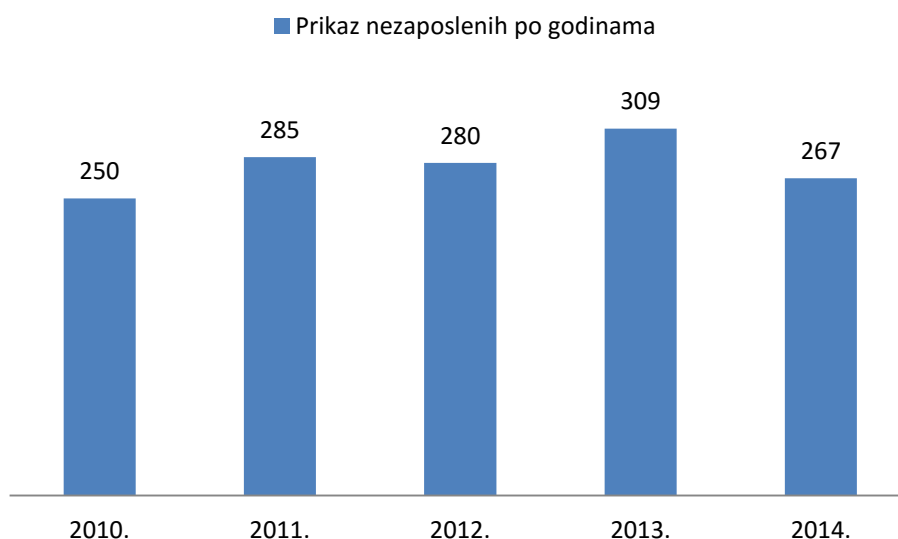
5.5. Nezaposlenost

Tabela 4. Prikaz nezaposlenosti po godinama, izvor Općina Kapela.

Godine	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Općina Kapela	250	285	280	309	267

U tabeli 4. prikazana je nezaposlenost po godinama, vidimo da je najveći broj nezaposlenih bio u 2013. godini. Broj nezaposlenih u periodu od 2010. do 2013. godine je u konstantnom porastu, dok u 2014. godini vidimo smanjenje nezaposlenih.

Grafikon 1. Prikazuje nezaposlenost osoba na području Općine Kapela.

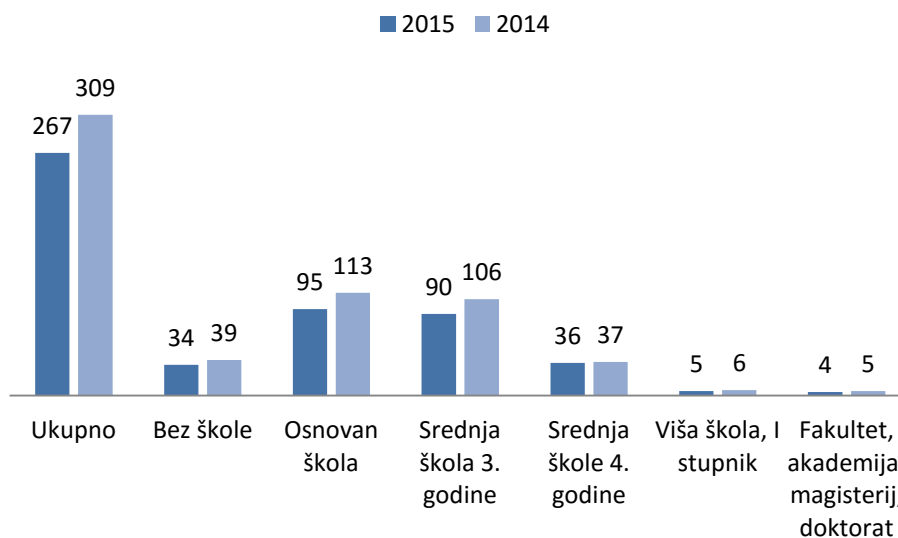
Grafikon 1. prikazuje grafički pregled nezaposlenih osoba po godinama i vidljivo je da je nezaposlenost u Općini Kapela bez nekih velikih odstupanja po godinama. Podatak iz 2010. godine nam govori da je nezaposlenost tad bila najmanja, no taj broj iz godine u godinu raste. Dok je u 2014. vidimo smanjenje broja nezaposlenih, u odnosu na 2013. godinu, te možemo zaključiti da je došlo do zaposlenja.

Tabela 5. Pregled kvalifikacijske strukture nezaposlenih u 2014. i 2015. godini, izvor Općina Kapela.

Područje		Ukupno	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola 3. godine	Srednje škole 4. godine	Viša škola, I stupnik	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat
Nezaposlene osobe	2014	309	39	113	106	37	6	5
	2015	267	34	95	90	36	5	4

Tabela 5. prikazuje kvalifikacijsku strukturu nezaposlenih osoba u 2014. i 2015. godini. Vidimo da je najveći broj nezaposlenih s osnovnom i trogodišnjom srednjom školom. U 2015. godini broj nezaposlenih s tim kvalifikacijama je smanjen kao i u ostalim kvalifikacijama. Možemo primijetiti kako osobe s visokim i višim obrazovanjem nemaju mogućnost zaposlenja bez obzira na svoje kvalifikacije.

Grafikon 2. Pregled kvalifikacije strukture nezaposlenih u 2014. i 2015. godini, izvor HZZ.

Grafikon 2. prikazuje kvalifikacijsku strukturu nezaposlenih prema obrazovanju i vidimo da je najviše nezaposlenih onih s završenim osnovnim obrazovanjem, zatim trogodišnjom srednjom školom. Uspoređujući ove dvije godine u 2014. godini nezaposlenost je ipak bila veća.

Promatrajući ukupno Bjelovarsko-bilogorsku županiju možemo zaključiti da udio nezaposlenih u Općini Kapela (Mjesečni statistički bilten za prosinac 2013., HZZ) u odnosu na ukupan broj nezaposlenih u županiji (Mjesečni statistički bilten za prosinac 2013.) iznosi 2,33%, odnosno 10,5% ukupnog broja stanovništva Općine. Broj nezaposlenih u Općini Kapela u 2013. godini je za 19,9% veći od broja nezaposlenih u 2011. godini.

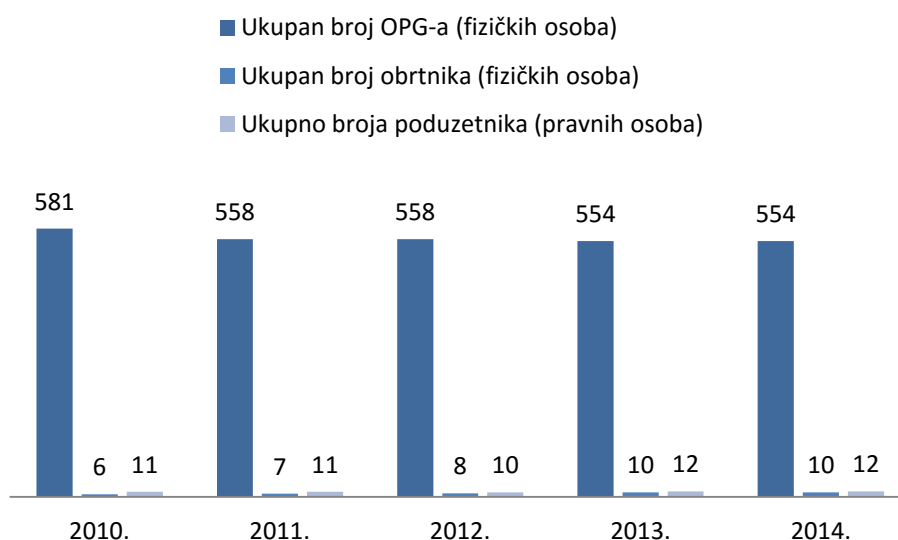
5.6. Gospodarski pregled

Tabela 6. Pregled gospodarskih pokazatelja po godinama, izvor FINA i Općina Kapela.

Rb.	Godine naziv	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
1.	Ukupan broj poduzetnika (pravnih osoba)	11	11	10	12	12
2.	Ukupni prihodi	25.270	14.621	16.235	16.376	18.500
3.	Ukupni rashodi	24.648	14.021	15.586	15.750	17.775
4.	Dobit prije oporezivanja	795	637	683	752	846
5.	Gubitak prije oporezivanja	173	37	34	125	122
6.	Ukupan broj zaposlenih baziranih na satu rada	39	33	42	24	29
7.	Prosječna neto plaća po zaposlenom	2.923	2.730	2.495	3.891	2.937
8.	Ukupan broj nezaposlenih	250	285	280	309	267
10.	Ukupan broj obrtnika (fizičkih osoba)	6	7	8	10	10
11.	Ukupan broj OPG-a (fizičkih osoba)	581	558	558	554	554

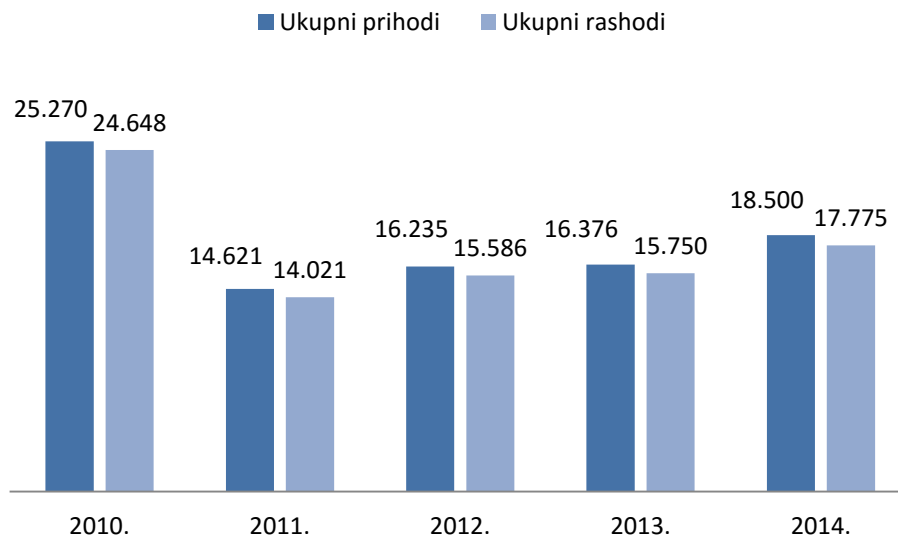
Tabela 6. prikazuje zbirne gospodarske podatke po godinama, koje se odnose na pravne osobe (poduzetnike), obrtnike i obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Uspoređujući podatke iz 2010. i 2011. godine s 2013. i 2014. godinom vidimo da je broj poduzetnika u porastu. Prihodi u Općini Kapela bilježe pad u godini s 2010. na 2011. godinu, no od 2011. godine do 2014. godine primijetimo kontinuirani rast prihoda. Ukupni rashodi su također u porastu od 2011. godine. Ukupan broj zaposlenih na bazi sata rada ovisno o godini primijetimo ili veliki porast ili veliko smanjenje, najmanji je u 2013. dok je najveći u 2014. godini. Takve oscilacije vidimo u prosječnoj neto plaći kao i u ukupnom broju nezaposlenih. Na području općine Kapele vidimo izrazito veliki broj OPG-a. koji je iz godine u godinu gotovo jednak. Broj obrtnika iz godine u godinu bilježe porast.

Grafikon 3. broj OPG-a i obrtnika u Općini Kapela

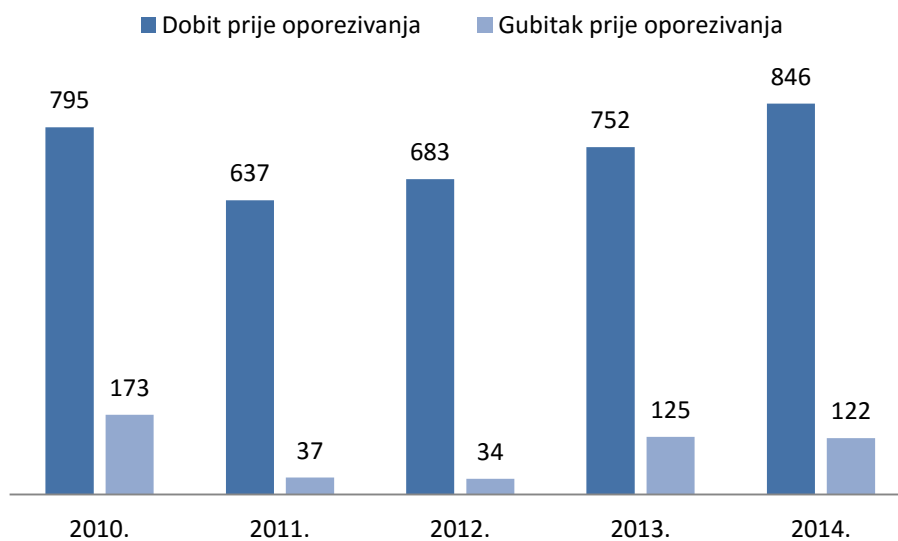
Grafikonu 3. prikazuje grafički prikaz OPG-a, obrtnika i poduzetnika po godinama na području Općine Kapela. Broj OPG-a je izrazito velik te je mnogima primarno izvor prihoda. Broj obrtnika je dosta manji, no u porastu je u periodu od 2010. do 2014. godine. Broj poduzetnika također je u porastu.

Grafikon 4. Pregled ukupnog prihoda i rashoda po godinama, izvor Fina.

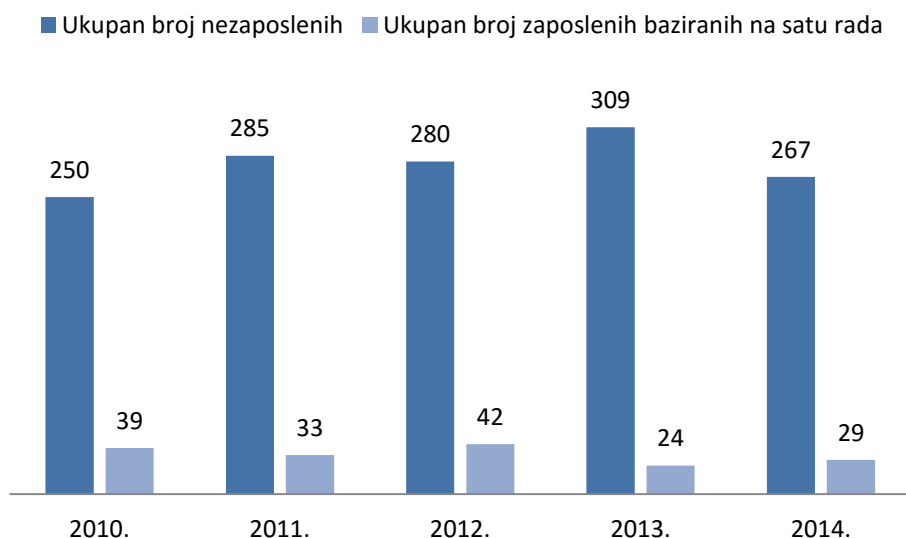
Grafikonu 4. prikazuje podatke iz tablice 6. te ilustrira odnos ukupnih prihoda i rashoda poduzetnika u Općini Kapela u periodu od 2010. do 2014. godine. U 2010. godini prihodi su izrazito veći od proteklih godina. Dobar pokazatelj je taj da su prihodi unutar svih godina veći od rashoda, iako su prihodi u 2011. godini dosta manji od 2010. godine u narednim godinama su u porastu.

Grafikon 5. Pregled dobiti i gubitka prije oporezivanja po godinama, izvor Fina.

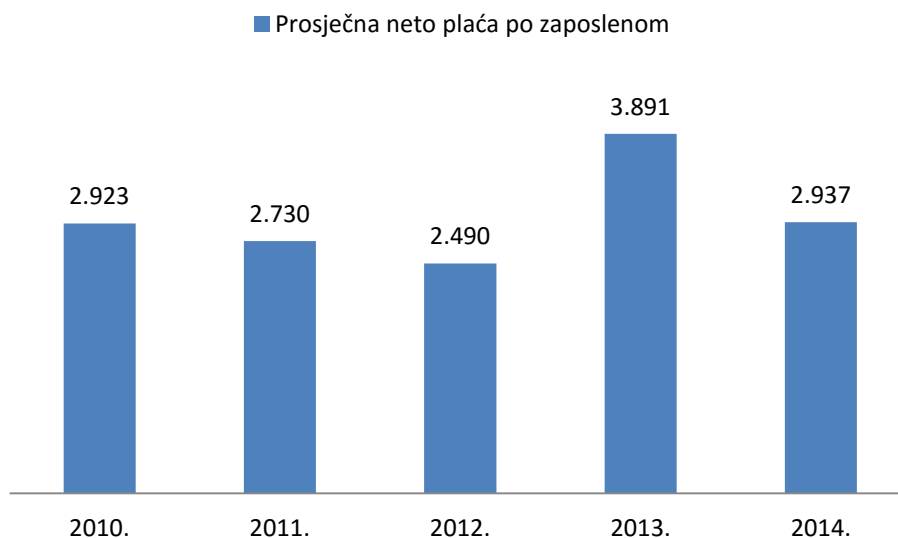
Grafikonu 5. prikazuje grafički prikaz dobiti i gubitka prije oporezivanja poduzetnika u Općini Kapela. Vidimo da je dobit izrazito velika što dokazuje da poduzetnici posluju s dobiti u svim godinama od 2010. godine do 2014. godine. Analizom svih pet godina vidimo da je dobit prije oporezivanja najveća u 2014. godini, a gubitak je najveći u 2010. godini. Isto tako primijetimo da je dobit prije oporezivanja najmanja u 2011. godini, dok je gubitak prije oporezivanja najmanji u 2012. godini.

Grafikon 6. Prikazuje ukupan odnos zaposlenih i nezaposlenih, izvor Fina.

Grafikon 6. prikazuje ukupan broj zaposlenih na bazi sata rada kod poduzetnika (u pravnim osobama) koja su predala Godišnje financijsko izvješće (GFI) za navedenu godinu, a imaju sjedište na području Općine Kapela, te nisu uračunati obrtnici i obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Ukupan broj nezaposlenih je prikaz broja nezaposlenih prijavljenih na (HZZ) po godinama. Vidimo da broj nezaposlenih od 2010. do 2013. godine je u porastu, dok samo blagi pad primijetimo u 2013. godini. 2014. godina bilježi pad broja nezaposlenih. Broj zaposlenih baziranih na satu rada je u povećanju koji nije brojčano u velikom odstupanju, iako se u 2013. godini taj broj nešto više primijeti, no onda dolazi u 2014. godini do isto tako većeg smanjenja.

Grafikon 7. Prosječna neto plaća po zaposlenom, izvor FINA.

Grafikonu 7. ilustrira prosječnu neto plaću po zaposlenom u pravnim osobama (poduzetnicima) koje su predale GFI po godinama, te nam ilustrira period od 2010. do 2014. godine. Vidimo da je prosječna neto plaća u smanjenju od 2010. do 2012. godine, dok je u 2013. godini porasla s 2.490,00 kn. na 3.891,00 kn. 2014. godina prikazuje ponovno smanjenje prosječne neto plaće. U 2013. prosječna neto plaća je najveća dok je u 2012. godini najmanja.

Tabela 7. Broj poduzetnika po godinama, izvor FINA i Općina Kapela.

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2	2	2	2
C	Prerađivačka industrija	1	1	2	2
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1	1	3	2
F	Građevinarstvo	2	2	1	1
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	3	2	2	3
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i posluživanje hrane	1	2	3	1
M	Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	1	1	3	1
UKUPNO		11	11	16	12

Tabela 7. prikazuje broj poduzetnika po godinama i djelatnostima za period od 2011. do 2014. godine. Najveći broj poduzetnika je u djelatnosti Trgovine na veliko i na malo, a zatim u Poljoprivredi i šumarstvu, Građevinarstvu, te Opskrbi vodom. Broj poduzetnika oscilira ovisi o godini i djelatnosti koju analiziramo. 2011. i 2014. godina prikazuje najveći broj poduzetnika u Trgovini na veliko i na malo. Djelatnosti Opskrba vodom, Prerađivačkoj industriji te Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti su u porastu od 2012. godine. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo je u stagnaciji. Pogledamo li zbirni pregled tablice vidimo da je broj poduzetnika daleko najveći u 2013. godini.

Tabela 8. Ukupni prihodi po godinama, izvor FINA.

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	5.539	5.248	4.279	5.233
C	Prerađivačka industrija	235	222	398	823
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1.554	2.145	1.785	1.100
F	Građevinarstvo	0	280	134	199
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	7.126	8.230	9.360	10.818
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i posluživanje hrane	0	33	391	281
M	Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	168	77	30	47
UKUPNO		14.621	16.235	16.376	18.500

U tisućama kuna

Tabela 8. prikazuje ukupni prihod poduzetnika po djelatnostima, iz koje vidimo da je najveći prihod ostvaren u djelatnosti trgovine na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikla, prihodi u toj djelatnosti je konstantno u porastu tokom svih godina iz tablice. Prihodi u djelatnosti Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva nešto je smanjen u 2013. godini u odnosu na ostale godine iz tablice. U djelatnosti Građevinarstva u 2011. godini nije bilo prihoda. Djelatnost Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti je u periodu od 2012-2014. godine u velikom je padu u odnosu na 2011. godinu. Pregledom zbroja godina vidimo da je najveći prihod bio u 2014. godini. Bez obzira na pojedinačan pregled prihodi su iz godine u godinu u porastu.

Tabela 9. Ukupni rashodi po godinama, izvor FINA.

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	5.455	5.189	4.245	5.162
C	Prerađivačka industrija	233	220	491	595
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1.549	2.095	1.786	1.106
F	Građevinarstvo	0	271	119	166
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	6.592	7.698	8.725	10.382
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i posluživanje hrane	0	39	348	309
M	Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	192	74	37	56
UKUPNO		14.021	15.586	15.750	17.775

U tisućama kuna

Tabela 9. prikazuje rashode po godinama i djelatnostima, vidimo da je rashod najveći u djelatnosti trgovine te poljoprivredi. U djelatnosti Poljoprivrede za razliku od Trgovine na veliko i na malo koja bilježi kontinuiran rast u Poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, vidimo nešto manji rashod u 2013. godini. U djelatnosti pružanja Smještaja vidimo da od 2012. godine je rashod sve veći, kao i pregledom svih godina od 2011. do 2014. godine. U djelatnosti Građevinarstva kao i djelatnosti Pružanja smještaja nije niti bilo.

Tabela 10. Dobit nakon oporezivanja.

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	77	68	42	59
C	Prerađivačka industrija	1	1	0	228
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	5	40	5	35
F	Građevinarstvo	0	7	12	27
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	426	425	509	352
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i posluživanje hrane	0	3	35	0
M	Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti		2	0	0
UKUPNO		509	546	602	700

U tisućama kuna

Tabela 10. prikazuje dobit poduzetnika nakon oporezivanja takozvana neto dobit iz koje vidimo da najveću dobit ostvaruju u djelatnosti Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikla, zatim u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Analizom 2012. i 2014. godine u Prerađivačkoj industriji i Opskrbi vodom vidimo da je dobit nakon oporezivanja u odstupanju u odnosu na 2011. i 2013. godinu. Iz ukupnog zbroja tablice vidimo da je dobit u porastu.

Tabela 11. Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada.

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	8	10	8	8
C	Prerađivačka industrija	1	1	4	5
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	17	16	2	5
F	Građevinarstvo	0	7	2	3
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	5	5	6	6
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i posluživanje hrane	0	1	2	2
M	Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	2	2	0	0
UKUPNO		33	42	24	29

U tabeli 11. prikazan je prosječan broj zaposlenih na bazi sata rada. Iz tablice možemo iščitati da je u djelatnosti opskrbi vodom prosječan broj zaposlenih bio puno veći u 2011. i 2012. godini u odnosu na naredne dvije godine. U djelatnosti Građevinarstva najveći broj nezaposlenih je bio u 2012. godini te onda ima tendenciju pada, dok ga u 2010 godini nije niti bilo. U pregledu svih godina vidimo da je najveći broj zaposlenih na bazi sata rada bio u 2012. godini, zatim vidimo smanjenje kako u 2013. tako i u 2014. godini.

Tabela 12. Prosječna neto plaća po djelatnostima.

PD	Naziv	2011	2012	2013	2014
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2.749	2.264	2.292	2.357
C	Prerađivačka industrija	3.604	3.804	2.505	2.591
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	2.307	2.669	14.491	2.873
F	Građevinarstvo	0	1.850	2.339	2.368
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	3.741	3.839	4.457	4.395
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i posluživanje hrane	0	117	2.170	2.453
M	Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	3.284	1.688	0	0
UKUPNO		2.730	2.495	3.891	2.937

U tabeli 12. prikazana je prosječna neto plaća po djelatnostima te možemo iščitati da je najveća bila u djelatnosti Opskrbi vodom i to u 2013. godini. Pad iste primijetimo u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u 2011 i 2012. godini, kao i u djelatnosti stručne znanstvene i tehničke djelatnosti, dok u prve dvije godine navedenu u tablici u djelatnosti prerađivačke industrije, opskrba vodom, Trgovini na veliko i malo vidimo porast prosječne neto plaće. U ukupnom pregledu po godinama vidimo da je najveća prosječna plaća bila u 2013. godini. Usporedimo li ostale godine vidimo da je u 2011. godini došlo do pada prosječne neto plaće kao i u odnosu 2013. i 2014. godina.

5.7. STANJE INFRASTRUKTURE

5.7.1. Cestovna infrastruktura

Jedini promet putnicima na području Općine Kapela je putnički promet autobusima koji se na području općine odvija za potrebe škole. U nekim mjestima niti ne postoji putnički prijevoz a u nekima se linije sve više smanjuju. Ceste Općine Kapela glavni su prometni sustavi između naselja, općina i županija. Područjem Općine Kapela ne prolazi niti jedna državna cesta. Stanovništvo je orijentirano na vlastita prijevozna sredstva, što je veliki problem za starije osobe koje nemaju svoj vlastiti prijevoz a često im je potrebna liječnička pomoć.

5.7.2. Komunalna infrastruktura

Vodoopskrba

Vodovodna mreža izgrađena je u 95% naselja, ostala su samo vikend naselja.

Odvodnja

Općina Kapela za sad nema izgrađene javne kanalizacione meže. Odvodnja sanitarno - fekalnih voda iz domaćinstva odvija se dijelom putem septičkih jama, dok se oborinske vode odvede površinskim tokovima, tj. cestovnim rigolima ili sistemom otvorenih kanala.

Plinoopskrba

U Općini Kapela projekt plinske distributivne mreže izrađen je 1998. godine. Izgradnja je započela od Novih Skucana gdje je spojena na postojeću plinsku mrežu grada Bjelovara. Taj dio pokriva nekoliko naselja uključujući općinu Kapela. Općina Kapela planira se nastaviti s izgradnjom plinske mreže od Kapele prema sjeveru, a na tu mrežu bi se mogle spojiti i susjedne općine, sve dok ne pokrije sva naselja. Plinovod Općine Kapela spojen je na postojeći gradski prsten. Velikih industrijskih potrošača u Općini Kapela nema. Predmetna plinska mreža dimenzionirana je tako da se omogući priključak svim potrošačima u svim naseljima Općine Kapela plinska mreža izvedena je najvećim djelom u cestovnom tj. zelenom pojasu, između ograde i putnog jarka u naseljima.

Elektroopskrba

Sva naselja Općine Kapele pokrivena su i opskrbljena električnom energijom. Dobra pokrivenost je i izvan naselja a odnosi se na građevine izvan građevne zone. Distribucija na području Općine vrši DP "Elektra" Bjelovar i to južni dio a sjeverni dio vrši "Elektra" Koprivnica. Najveći potrošači električne energije su kućanstva i to njih 90%, poduzeća 6%, velepotrošači 1% i javna rasvjeta 3% podaci se odnose na potrošnju električne energije koje pokriva DP "Elektra" Bjelovar. Na području Općine Kapela nalaze se samo srednje naponske transformatorske stanice 10(20)/0,42 kV s ugrađenim transformatorom nazivne

snage 50, 100, 160, 250, 400 kVA. Trafostanice su smještene u naseljima na povoljnim lokacijama. Iz njih se zračnim elektroenergetskim vodovima razvodi električna energija do potrošača.

Zbrinjavanje otpada

Općina Kapela na svom području nema deponij za odlaganje otpadom stoga svoj problem o zbrinjavanju komunalnog otpada rješava sa Gradom Bjelovarom koji na svom području ima izgrađeno odlagalište I. kategorije "Doline" s ugrađenim sustavom za prikupljanje procjednih voda, a koje se zatim odvoze na gradski uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. O prikupljanju, prijevozu i odlaganju komunalnog otpada iz svih naselja s područja Grada Bjelovar te iz okolnih općina u koje se ubraja i Općina Kapela brine se tvrtka "Komunalac". Zbrinutost otpada imaju samo neka mjesta u općini i to na taj način da se otpad odvozi dva puta mjesečno.

Poštanski i telekomunikacijski sustav

Na prostoru Općine Kapela poštanske usluge obavlja HP-Hrvatska pošta d.d. Zagreb – Središnja pošta Bjelovar, koje osim prostora Općine Kapela pokrivaju cijelo područje županije Bjelovarsko-Bilogorske. Na području Općine Kapela nalazi se jedan poštanski ured 43203 Kapela. Na prostoru Općine Kapela telekomunikacijske usluge vrše Hrvatske telekomunikacije d.d. (HT), javno poduzeće u većinskom vlasništvu Deutsche Telekom (DT) i djelomično u državnom vlasništvu. Hrvatske telekomunikacije su organizirane po principu teritorijalnog ustroja, pa na području Općine Kapela usluge u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži pruža Telekomunikacijski centar Bjelovar. Fiksnom telekomunikacijskom mrežom pokrivena su sva naselja na području općine Kapela. Od pokretnih komunikacijskih mreža u Općini Kapela postoje tri: NMT, GSM i VIP. Ove dvije HT-ove mreže na području Općine Kapela nemaju bazne postaje već je područje pokriveno iz baznih stanica lociranih na području susjednih općina. Vip mrežom prostor Općine Kapela nije u cijelosti pokriven jer se na području Općine Kapela ne nalazi niti jedna bazna stanica.

5.8. Lokalna samouprava

5.8.1. Organizacijska analiza¹

Općina Kapela kao jedinica lokalne samouprave svoj organizacijski ustroj ima definiran sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a sukladno Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj samoupravi. Organizacijski ustroj je definiran Pravilnikom o unutarnjem radu Jedinistvenog upravnog odjela (JUO), kojeg svaka jedinica lokalne samouprave donosi prema svojim potrebama i svom organizacijskom ustroju.

Analiza Pravilnika o unutarnjem radu JUO definirano je ustrojstvo, nazivi i opisi radnih mjesta, stručna sprema i broj izvršitelja po svakom radnom mjestu, a osim poslova definiranih Pravilnikom o unutarnjem radu, JUO obavlja poslove iz sljedećih upravnih područja:

1. upravno-pravni poslovi,
2. analitičko-normativni, financijsko-planski i drugi stručni poslovi,
3. informatički poslovi,
4. opći i administrativni poslovi,
5. materijalno financijski i računovodstveni poslovi,
6. poslovi komunalnog, poljoprivrednog i prometnog redarstva,
7. pomoćno-tehnički i ostali poslovi.

Pravilnikom o unutarnjem redu JUO definirana je Sistematizacija radnih mjesta u JUO, a to su sljedeća radna mjesta:

- Pročelnik Jedinistvenog upravnog odjela,
- Referent za administrativne i računovodstveno financijske poslove,
- Administrativni referent,
- Referent za komunalno, poljoprivredno i prometno redarstvo.

Pravilnik o unutarnjem redu Općine Kapela je donesen je 01. svibnja 2015. godine, a primjenjuje se od 10. svibnja 2015. godine.

¹ Izvor: pravilnik o unutarnjem redu Općine

5.8.2. Analiza prihoda proračuna²

Tabela 13. Ostvareni proračun Općine Kapela po godinama, izvor Ministarstvo financija.

RB. iz prora.	Opis stavke	2010	2011	2012	2013	2014
6	PRIHODI POSLOVANJA	3.247.444	3.241.560	2.858.424	3.937.070	3.284.802
61	Prihodi od poreza	1.345.155	1.245.983	1.448.976	1.484.687	1.259.954
62	Doprinosi	0	0	0	0	0
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	925.676	1.057.283	487.053	1.423.984	955.163
64	Prihodi od imovine	206.713	295.411	281.704	229.445	291.081
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	668.876	577.685	631.206	776.544	778.604
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	101.024	0	0	21.510	0
67	Prihodi iz proračuna	0	0	0	0	0
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0	65.198	9.485	900	0

U tisućama kuna

U tabeli 13. vidljiva je struktura prihoda poslovanja u općinskom proračunu, prihodi su ostvareni po godinama. Prihodi su najveći u 2013. godini od 3.937.070. kn. Prihodi poslovanja u 2012. godini su manji iz razloga što je u toj godini bila manja pomoć iz inozemstva. Prihodi od poreza su najveći u 2012. i 2013. godini. Pomoć iz inozemstva najmanja je bila 2012. godini za razliku od 2013. godine gdje je izrazito velika. Prihodi od imovine najmanja je bila u 2010. i 2013. godini. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada najveća je u 2013. i 2014. godini. Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija vidimo da je u odnosu 2011. na 2013. godini velika razlika, ostale godine navedene na tablici tog prihoda uopće nema. Prihod od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda najmanji su u 2013. godini, a najveći u 2011. godini, primijetimo da ih u nekim godinama navedenih iz tablice nije niti bilo.

² Izvor: <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>

5.9. Rezultati anketnog upitnika

U sklopu izrade SRP-a izrađen je anketni upitnik kako bi se dala prilika svim značajnijim pojedincima i predstavnicima poduzetnika, udruga i ostalih, da svojim prijedlozima i komentarima daju svoj doprinos u izradi SRP-a i održivom razvoju kroz svoje projektne ideje.

1. Pitanja o statusu i povijesti anketirane osobe, njegovom iskustvu i problemima,
2. Pitanja o zadovoljstvu funkcioniranja lokalne samouprave i mogućnostima koje se pružaju,
3. Pitanja o viziji razvoja i dugoročnim ciljevima iz perspektive anketirane osobe,
4. Pitanja specijalizirana za poduzetnike, obrtnike i OPG-ove,
5. Pitanja specijalizirana za predstavnike udruga (NVO organizacije),
6. Prijava vlastitih projektnih ideja koje će se naći na popisu projektnih ideja.

U općini Kapela ispunjeno je 19. anketa, a sažeti rezultati tih anketa su:

Osnovni problemi Općine Kapela su:

- Nenaseljenost
- Staro stanovništvo
- Nezaposlenost
- Loša obrazovna struktura stanovništva
- Nekonzistentnost poljoprivrednih gospodarstava
- Sredstva za sufinanciranje
- Industrija
- Nedovoljno poljoprivredne zemlje
- Manjak kvalitetnih programa za zadržavanje mladih
- Pomanjkanje visokokvalitetnih stručnjaka svih profila
- Stalni izvori financiranja općine
- Nezainteresiranost općine za razvoj sporta u Općini
- Loša prometna povezanost
- Neasfaltirane ceste
- Osiguranje političkog konsenzusa (bez obzira na vlast)
- Dosta sela s malo stanovništva
- Prezaduženost kreditima
- Premale cijene za usluge i proizvode poljoprivrede
- Loša infrastruktura

Prepoznatljivosti Općine Kapela

- Bilogorski krajolik

- Vinska i medna cesta
- Lovna područja
- Povezanost svih naselja s Kapelom
- Višegodišnja korektna suradnja svih političkih stranaka za boljitak općine
- Poljoprivreda
- Subvencija za usjemenjivanje, usjeve
- Udruga "Bilogorska sela"
- Stočni sajam
- Suradnja s školom i svim udrugama oko svih važnijih tekućih problema
- Uređenje cesta i seoskih domova
- Razvoj infrastrukture
- Ulaganja u općinska mjesta
- Podizanje kvalitete života
- Rođen Ferdo Rusan

Vizija Općine Kapela za 10 godina

- Vrlo perspektivna
- Razna turistička ponuda
- Pomoć siromašnima
- Ujedinjenje OPG-a sa organiziranom proizvodnjom
- Bolji život za mlade obitelji

Analizom ankete možemo utvrditi da su građani relativno zadovoljni životom u Općini Kapela, radom kao do sada očekuju samo poboljšanje života.

6. VIZIJA RAZVOJA

Vizija opisuje budućnost kakvu bismo željeli svojoj Općini. To je iskazani cilj Strateškog razvojnog programa, a na osnovi njega donose se odluke u tijeku izrade SRP. Izjava o viziji opisuje kako bi naša općina trebala izgledati za 5. godina kao rezultat uspješno provedenog SRP.

Vizija odražava odgovore na gornja pitanja. Vizija će najvjerojatnije opisati odgovorima na postavljena pitanja:

- Koja je prepoznatljivost Općine?
- Najvažnije gospodarske aktivnosti?
- Na kojim poslovima se zapošljavaju ljudi?
- Kvaliteta javnih usluga?
- Kakvu sliku i reputaciju imaju osobe koje dolaze u Kapela?

Održivi razvoj zasnovan na organiziranoj poljoprivrednoj proizvodnji, turizmu i razvijenoj cestovnoj, komunalnoj, te društvenoj i poduzetničkoj infrastrukturi uz korištenje obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti

7. SWOT ANALIZA

Namjera sadržaja SWOT analize je da identificira **vlastite snage** koje treba dalje jačati i razvijati, zatim **vlastite slabosti** koje treba otklanjati ili umanjivati, zatim **vanjske prilike** koje je potrebno koristiti i **vanjske prijetnje** koje je potrebno izbjegavati ili čije djelovanje je potrebno neutralizirati. Temeljem takvih namjera iz sadržaja SWOT analize mogu se identificirati buduće strateške programske aktivnosti koje će najviše doprinosti razvoju Općine Kapela.

UNUTRAŠNJE SNAGE	UNUTRAŠNJE SLABOSTI
<p>Gospodarske promjene</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznata potreba za provođenjem SRP promjena, • Interes stanovništva lokalne samouprave za izradom projekata i korištenja EU fondova, <p>Prirodni resursi, potencijal i tradicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prirodni potencijali za turizam, • Ljudi posjeduju određena znanja i vještine za poljoprivrednu proizvodnju, • Rođen Ferdo Rusan u Pavlin Kloštru. 	<p>Neizgrađena, cestovna, komunalna, poduzetnička i društvena infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrebna modernizacija nerazvrstanih cesta, • Uređenje poljskih putova, • Izgradnja kanalizacijske mreže(fekalna i površinska odvodnja). • Izgradnja doma kulture ili prenamijeniti društveni dom u Kapeli, • Uređenje mjesnih groblja, • Uređenje društvenih domova, • Prenamijena zgrade stare škole u sportsko kulturni centar, • Izgradnja Sportskog centra (nogometno igralište s atletskom stazom i tribinama), • Kogeneracijsko postrojenje (komunalno poduzeće u vlasništvu općine), • Poslovna zona (izgradnja infrastrukture), • Reciklažo dvorište, • Izgradnja mrtvačnice. <p>Nerazvijena i nekonkurentna poljoprivreda</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puno malih neorganiziranih tradicionalnih poljoprivrednih proizvođača, • Nedostaje povezivanje (udruživanje) OPG-a, • Nedostaju prerađivački kapaciteti poljoprivrednih proizvoda, • Neorganizirano tržište i prodaja za male OPG-e, • Ne postoji marketing tradicionalnih poljoprivrednih proizvoda. <p>Nerazvijeni turizam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak malih smještajnih kapaciteta, • Nedovoljna promidžba turističke destinacije, • Nekorišteni potencijali za izletnički turizam, • Neiskorišteni potencijal ruralnog turizma. <p>Nerazvijeno poduzetništvo i nekonkurentno gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poduzetnici su fokusirani na lokalno tržište, • Nedovoljno korištenje informatičko komunikacijskih tehnologija u redovnom poslovanju i svakodnevnom životu, • Nedovoljno prepoznata potreba za edukacijama i stalnim učenjem, • Niža obrazovna struktura stanovništva,

	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak poduzetničkih zona.
VANJSKE PRILIKE	VANJSKE PRIJETNJE
<p>Euroatlantske integracije</p> <ul style="list-style-type: none"> • Članstvo u Europskoj uniji, • Članstvo u NATO –savezu, • Otvaranje tržišta Europske unije, • Potencijalni izvori sredstava za razvoj poljoprivrede i gospodarsko socijalnu koheziju u EU strukturnim i kohezijskim fondovima. <p>Geografski položaj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globalno sagledavanje tržišnih mogućnosti, • Blizina Bjelovara, • Povećana potražnja za tradicionalnim i ekološkim poljoprivrednim proizvodima, • Povećana potražnja za ruralnim turizmom, <p>Korištenje novih tehnologija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogućnost korištenja obnovljivih izvora energije, • Korištenje tehnoloških inovacija, internetskih i informatičkih tehnologija. 	<p>Globalizacija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globalna ekonomska gospodarska kriza, • Dolazak međunarodne konkurencije, • Neadekvatno obrazovanje, • Otvoreno tržište – ulazak ostalih "velikih igrača" na malo lokalno tržište, • Centralizacija – velika prisutnost odlučivanja u Zagrebu. <p>Politička nestabilnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Birokracija nije prilagođena promjenama i potrebama poduzetništva, obrta i OPG-a, • Siva ekonomija i rad na crno, • Nedostatak strategije na nacionalnoj razini, • Centralizacija upravnih poslova, • Visoko porezno opterećenje, • Nerazriješena pravno imovinska stanja zemljanih površina u zemljišnim knjigama, • Ukidanje poreznih olakšica, • Veće političke nestabilnosti –nemogućnost financiranja razvojnih programa.

8. DUGOROČNI CILJEVI, RAZVOJNI PRIORITETI, MJERE I AKTIVNOSTI

Dugoročni cilj 1.	
"Razvoj organizirane poljoprivrede i turističke ponude"	
U analizi stanja Općine Kapela identificirano je da bi dugoročni ciljevi razvoja trebali biti poljoprivreda i turizam, s obzirom da je trenutni porast trenda potražnje za tradicionalnim i ekološkim poljoprivrednim proizvodima koji nedostaju na tržištu preporučamo da razvoj poljoprivredne proizvodnje ide u smjeru razvoja tradicionalne i ekološke poljoprivrede te povezivanje i udruživanje manjih proizvođača u proizvođačke organizacije i/ili udruge koje mogu zajednički plasirati zajedničke proizvode i nabavljati zajednički repromaterijal za proizvodnju.	
Razvojni prioritet 1.	Povezivanje poljoprivrednih proizvođača OPG-a u Proizvođačke organizacije i/ili udruge - S obzirom da je područje Općine tradicionalno poljoprivredno područje gdje nedostaje plasman poljoprivrednih proizvoda.
Mjera 1. aktivnosti Povezivanje poljoprivrednih proizvođača OPG-a u Proizvođačke organizacije i/ili udruge	I. Identifikacija zainteresiranih vlasnika OPG-a i poljoprivrednih proizvođača INDIKATOR: Popis zainteresiranih nositelja OPG-a koji su zainteresirani za udruživanje i zajednički nastup na tržištu.
	II. Organiziranje udruge poljoprivrednih proizvođača INDIKATOR: Osnovana udruga OPG-a na području Općine
	III. Zajednički nastup na tržištu INDIKATOR: Članovi udruge se dogovorili o zajedničkom nastupu na tržištu, zapisnik sa sastanka i popis prisutnih na sastanku
	IV. <i>Zakup štanda na tržnici u Bjelovaru i ostalim područjima RH</i> INDIKATOR: Udruga ima zakupljen štand na tržnici u Slavonskom brodu
Mjera 2. aktivnosti Edukacija poljoprivrednih proizvođača OPG-a	I. Organiziranje studijskih putovanja INDIKATOR: Nositelji OPG-a bili na studijskom putovanju
	II. Edukacija o novim načinima direktne prodaje od proizvođača do kupca INDIKATOR: Izvršena edukacija nositelja i članova OPG-a o direktnoj prodaji
	III. Edukacije za voćare i vinogradare te ostale poljoprivredne proizvođače INDIKATOR: Izvršena edukacija za voćare i vinogradare te ostale poljoprivredne proizvođače
	IV. Edukacija o zajedničkom nastupu na tržištu i ostalim razvojnim mogućnostima INDIKATOR: Izvršena edukacija nositelja i članova OPG-a o novim tržišnim uslugama

Razvojni prioritet 2.	Razvoj turističke ponude
<p>Mjera 1. aktivnosti</p> <p>Razvoj turističke ponude</p>	<p>I. Identifikacija turističkih proizvoda i usluga - identificirati potencijalnu turističku ponudu, osigurati održivost buduće turističke ponude i prepoznati turističke proizvode i usluge na području Općine.</p> <p>INDIKATOR: Identificirana prepoznatljiva turistička ponuda</p>
	<p>II. Osmišljavanje i razvoj turističkih programa - temeljem identificirane prepoznatljivosti turističke ponude potrebno je u suradnji sa stručnjacima iz područja razvoja turizma osmisлити i razviti cjelokupnu turističku ponudu Općine.</p> <p>INDIKATOR: Razrađena turistička ponuda.</p>
	<p>III. Razvoj turističkih događaja i manifestacija – sukladno prepoznatljivosti i identificiranoj turističkoj ponudi sustavno razvijati turističke događaje i manifestacije.</p> <p>INDIKATOR: Izgrađeni turistički kapaciteti.</p>
	<p>IV. Promocija turističke ponude i programa - promidžba identificirane i razvijene turističke ponude, promidžbu fokusirati preko interneta i atraktivnih web stranica na hrvatskom, njemačkom i engleskom jeziku.</p> <p>INDIKATOR: Izrađena web stranica sa cjelokupnom turističkom ponudom na području Općine.</p>
<p>Mjera 2. aktivnosti</p> <p>Razvoj turističke infrastrukture</p>	<p>I. Izgradnja biciklističke staze – omogućiti uvjete za razvoj sportskog i rekreativnog turizma na području Općine.</p> <p>INDIKATOR: Izgrađena biciklistička staza</p>
	<p>II. Rekonstrukcija stare škole u kulturni centar - postojeću nekretninu staviti u funkciju kulturnog centra i razvoja turizma</p> <p>INDIKATOR: Izgrađen kulturni centar</p>
	<p>III. Uređenje šetnica, igrališta i parkova - Uređenje zelenih površina u vlasništvu Općine u šetnice, igrališta i parkove, a sve sa svrhom razvoja turističke ponude.</p> <p>INDIKATOR: Izrađena web stranica sa cjelokupnom turističkom ponudom na području Općine</p>
	<p>IV. Izgradnja dječjih igrališta - razvojem turističke ponude urediti dječja igrališta na području Općine po naseljima</p> <p>INDIKATOR: Izgrađena dječja igrališta</p>
	<p>V. Izgradnja sportsko rekreacijskog centra - za potrebe razvoja sportskog turizma izgraditi sportsko rekreacijski centar</p> <p>INDIKATOR: Izgrađen sportsko rekreacijski centar</p>

	<p>VI. Izgradnja i uređenje ribnjaka - izgraditi i urediti ribnjak za prihvat većeg broja turista, ribolovaca i izletnika</p> <p>INDIKATOR: Izgrađen i uređen ribnjak</p>
<p>Mjera 3. aktivnosti</p> <p>Razvoj turističke prepoznatljivosti</p>	<p>I. Istraživanje i lika i djela Ferde Rusana, Pavlinske crkve Sv. Marije i vitezova templara - s obzirom da je ovaj književnik rođen u Pavlin Kloštru potrebno je istražiti njegov život te njegovu prepoznatljivost staviti u funkciju razvoja turizma i turističke ponude Općine.</p> <p>INDIKATOR: Općina Kapela prepoznatljiva po Ferdi Rusanu</p>
	<p>II. Promocija popularizacije Ferde Rusana, Pavlinske crkve Sv. Marije i vitezova templara u sklopu turističke ponude - kontinuirana promocija turističke ponude i prepoznatljivosti Ferde Rusana.</p> <p>INDIKATOR: Povećana popularnost Ferde Rusana i Općine Kapela</p>
	<p>III. Razvoj turističkih projekata sa tematikom Ferde Rusana, Pavlinske crkve Sv. Marije i vitezova templara - kontinuirani razvoj turističke ponude i povezivanje sa navedenim povijesnim ličnostima i znamenitostima.</p> <p>INDIKATOR: Razvijena turistička ponuda sa prepoznatljivosti sa navedenim povijesnim ličnostima i znamenitostima.</p>

Dugoročni cilj 2.

"Razvoj cestovne, komunalne i društvene infrastrukture"

Cestovna, komunalna, društvena i poduzetnička infrastruktura je osnova i pokretač razvoja svake lokalne samouprave te je veliki naglasak na izgradnji upravo ove infrastrukture. Izgradnja infrastrukture zahtjeva velika ulaganja koja premašuju proračun Općine te je osnovni cilj financira iz fondova EU.

Razvojni prioritet 1.	Izgradnja i/ili rekonstrukcija cestovne infrastrukture
<p>Mjera 1. aktivnosti</p> <p>Izgradnja i/ili rekonstrukcija nesvrstanih cesta i ulica</p>	<p>I. Identifikacija nerazvrstanih cesta – koje se planiraju financirati iz EU fondova</p> <p>INDIKATOR: Popis potencijalnih nerazvrstanih cesta i ulica, te napravljena odluka o nerazvrstanim cestama, a troškovi izgradnje stavljeni u Općinski proračun.</p>
	<p>II. Izrada projektne dokumentacije za nerazvrstane ceste i ishođenje građevinske dozvole</p> <p>INDIKATOR: Izrađena projektna dokumentacija i dobivene građevinske dozvole.</p>
	<p>III. Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva</p> <p>INDIKATOR: Izvršena prijava na EU natječaj.</p>
	<p>IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a</p>

		<p>INDIKATOR: Ugovor sa poslovnom bankom ili HBOR-om.</p> <p>V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava</p> <p>INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena financijska konstrukcija.</p>
Razvojni prioritet 2.	Izgradnja komunalne infrastrukture	
<p>Mjera 1. aktivnosti</p> <p>Izgradnja sustava odvodnje otpadnih i površinskih voda (kolektora i pročistača)</p>	<p>I. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju kanalizacije i ishođenje građevinske dozvole</p> <p>INDIKATOR: Izrađena projektna dokumentacija i dobivena građevinska dozvola.</p>	
	<p>II. Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva</p> <p>INDIKATOR: Izvršena prijava na EU natječaj.</p>	
	<p>III. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a</p> <p>INDIKATOR: Ugovor sa poslovnom bankom ili HBOR-om.</p>	
	<p>IV. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava</p> <p>INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena bespovratna sredstva.</p>	
<p>Mjera 2. aktivnosti</p> <p>Izgradnja vodocrpilišta</p>	<p>I. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju vodocrpilište i ishođenje građevinske dozvole</p> <p>INDIKATOR: Izrađena projektna dokumentacija i dobivena građevinska dozvola.</p>	
	<p>II. Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva</p> <p>INDIKATOR: Izvršena prijava na EU natječaj.</p>	
	<p>III. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a</p> <p>INDIKATOR: Ugovor sa poslovnom bankom ili HBOR-om.</p>	
	<p>IV. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava</p> <p>INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena bespovratna sredstva.</p>	
Razvojni prioritet 3.	Izgradnja društvene infrastrukture	
<p>Mjera 1. aktivnosti</p> <p>Izgradnja društvene infrastrukture</p>	<p>I. Identificirani projekti za izgradnju ili rekonstrukciju društvene infrastrukture</p> <p>INDIKATOR: Donesene odluke o izgradnji/rekonstrukcije društvene infrastrukture od strane nositelja ili Općinskog vijeća, stavljene stavke u Općinskom proračunu.</p>	

	<p>II. Izrada projektne dokumentacije za navedene projekte i ishođenje građevinske dozvole</p> <p>INDIKATOR: Dobivena pravovaljana građevinska dozvola.</p> <p>III. Prijava projekta na natječaje EU fondova ili nadležna ministarstva</p> <p>INDIKATOR: Izvršena prijava na EU natječaj.</p> <p>IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a</p> <p>INDIKATOR: Ugovor sa poslovnom bankom ili HBOR-om.</p> <p>V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava</p> <p>INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena bespovratna sredstva.</p>
Razvojni prioritet 4.	Izgradnja Poduzetničke infrastrukture
<p>Mjera 1. aktivnosti</p> <p>Izgradnja Poduzetničke infrastrukture</p>	<p>I. Donošenje općinskih odluka o formiranju i izgradnji poduzetničke zone</p> <p>INDIKATOR: Odluke Općinskog vijeća o formiranju poduzetničkih zona i Odluka o izgradnji poduzetničke zone.</p>
	<p>II. Izrada projektne dokumentacije za navedene projekte i ishođenje građevinske dozvole</p> <p>INDIKATOR: Dobivena građevinska dozvola.</p>
	<p>III. Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva</p> <p>INDIKATOR: Izvršena prijava na EU natječaj.</p>
	<p>IV. Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a</p> <p>INDIKATOR: Ugovor sa poslovnom bankom ili HBOR-om.</p>
	<p>V. Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava</p> <p>INDIKATOR: Realizirani projekt i dobivena bespovratna sredstva.</p>
<p>Dugoročni cilj 3.</p> <p>"Izgradnja i korištenje obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitost, zaštitu okoliša i prirode"</p> <p>Postojeći trendovi izgradnje i korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti omogućuju smanjenje operativnih troškova u javnim i privatnim zgradama, te zaštita okoliša i prirode, a financiranje ovih aktivnosti predviđeno je iz Fonda zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.</p>	
Razvojni prioritet 1.	Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije (OIE) i energetske učinkovitosti (Eu)

Mjera 1. aktivnosti Izgradnja kogeneracijskog postrojenja	I. Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole - s obzirom na veliku količinu sirovina, biomase, te korisnika električne i toplinske energije INDIKATOR: Izrađena projektna dokumentacija i realizirana građevinska dozvola
	II. Praćenje natječaja i prijava na natječaj - prijava na natječaj kogeneracijskog postrojenja INDIKATOR: Izvršena prijava na natječaj
	III. Ugovaranje i provedba projekta - nakon potpisivanja ugovora potrebno je izgraditi kogeneraciju na biomasu INDIKATOR: uporabna dozvola
Mjera 2. aktivnosti Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije (OIE) i energetske učinkovitosti (Eu)	I. Identifikacija potencijalnih projekata – identificirani svi projekti koji se mogu prijaviti na Fond zaštite okoliša i energetske učinkovitosti na području Općine INDIKATOR: Popis projekata za OIE i Eu.
	II. Izrada projektne dokumentacije - izrađena projektne dokumentacije za razvojne projekte INDIKATOR: Izrađena projektna dokumentacija
	III. Praćenje natječaja i prijava na natječaj – kontinuirano praćenje i prijava na natječaj projekata OIE i Eu INDIKATOR: Prijavljeni projekti na natječaj.
	IV. Izgradnja ekološki prihvatljivije i energetske učinkovitije javne rasvjete INDIKATOR: Postavljena energetske učinkovita javna rasvjeta
	V. Izgradnja sunčane elektrane - izgradnja solarne elektrane na zgradi Općine, a sa svrhom smanjenja troškova javne rasvjete INDIKATOR: Postavljena solarna elektrana na zgradi Općine
	VI. Provedba ostalih projekata INDIKATOR: provedeni ostali projekti iz područja OIE i Eu
Razvojni prioritet 2.	Zaštita okoliša i prirode
Mjera 1. aktivnosti Zaštita okoliša i prirode	I. Identifikacija potencijalnih projekata – identificirani svi projekti zaštite okoliša i prirode INDIKATOR: Popis projekata iz područja zaštite okoliša i prirode
	II. Izrada projektne dokumentacije - izrađena projektne dokumentacije za razvojne projekte INDIKATOR: Izrađena projektna dokumentacija

	III. <i>Praćenje natječaja i prijava na natječaj</i> INDIKATOR: Prijavljeni projekti na natječaj.
	IV. <i>Izgradnja reciklažnog dvorišta</i> INDIKATOR: Izgrađeno reciklažno dvorište
	V. <i>Provedba ostalih projekata</i> INDIKATOR: Provedeni ostali projekti

9. KATALOG PROJEKTNIH IDEJA

Izrada kataloga projektnih ideja nam omogućava pregled potencijalnih projekata i njihov formalno pravni status, točnije postoji li projektna dokumentacija i/ili razrađeni projekt koji je spreman za prijavu na vanjski izvor financiranja (EU fond ili nadležna ministarstva i agencije). Upravo nam takav pregled pomaže da racionalno planiramo vlastita sredstva u proračunu kako bi omogućili izradu projektna dokumentacije i osiguranje građevinske dozvole bez koje je nemoguće prijaviti se na bilo koji EU fond.

R.B r.	Naziv projekta	Dug.cilj/ prioritet/ mjera SRP	Faza predloženog projekta			
			U tijeku je izvođenje radova	Pripremljena projektna dokumentacija	U tijeku je izrada projektna dokumentacije	Idejni prijedlog
1.	Modernizacija nerazvrstanih cesta			x		
2.	Uređenje poljskih putova					x
3.	Izgradnja kanalizacijske mreže (fekalna i površinska odvodnja)			x		
4.	Biciklističke staze					x
5.	Šetnice uz vodotoke					x
6.	Parkovi					x
7.	Uređenje društvenih domova					x
8.	Uređenje STARE ŠKOLE (zgrada stare škole, prenamijeniti u sportsko kulturni centar)					x
9.	Izgradnja Doma kulture ili prenamijeniti Društveni dom u Kapeli					x
10.	Dječja igrališta					x
11.	Sportski centar (nogometno igralište sa atletskom stazom i tribinama)					x
12.	Kogeneracijsko postrojenje (Komunalno poduzeće u vlasništvu općine)					x
13.	Poslovna zona (izgradnja infrastrukture)					X
14.	Uređenje groblja					x
15.	Reciklažno dvorište					x
16.	Izgradnja mrtvačnica					x
17.	Energetska učinkovitost na zgradama u vlasništvu općine					x
18.	Fotonaponske elektrane i obnovljivi izvori energije					x
19.	Izgradnja vodocrpilišta					x
20.	Izgradnja kompostane					x

10. POVEZIVANJE S OPĆINSKIM PRORAČUNOM

Održivost Strateškog razvojnog programa se osigurava kroz povezivanje sa proračunom na način da se realiziraju aktivnosti koje su identificirane kako bi se ostvarili postavljeni dugoročni ciljevi te ostvarila razvojna vizija.

Kako bi se osigurala održivost SRP-a izuzetno je važno osigurati sredstva za provedbu postavljenih aktivnosti kako u planu proračuna za iduću godinu tako i u trogodišnjim projekcijama proračuna. Sustavan pristup osiguranja financijskih sredstava u proračunu osigurava uspješnu realizaciju definiranih aktivnosti SRP-a. Na način da se u prvoj godini osiguraju sredstva za projekte i projektnu dokumentaciju, a godinu nakon te sredstva za provođenje definiranih projekata SRP-om. Za financiranje EU projekata svakako je predvidjeti sredstva u proračunu za pripremu i provedbu projekata. Dok je za samo financiranje projekata financiranih iz sredstava EU potrebno zaduženje kod HBOR-a ili poslovne banke i odobrenje Ministarstva financija o dozvoljenom zaduženju koje nema ograničenja od 20% ostvarenih prihoda proračuna za projekte financirane iz EU fondova, a dozvoljeno je temeljem Zakona o proračunu NN 87/08, 136/12, 15/15 članak 88. stavak 5.

Povezivanje s proračunom za Općinu Kapela (u tisućama kuna)					
Veza sa dugoročnim ciljem	Razvojni program	Mjera	Aktivnosti	Vrijednost	Odgovornost
1.	1.1.	1.1.1.	Identifikacija zainteresiranih vlasnika OPG-a	0	JUO, Načelnik
			Organiziranje udruge/zadruge poljoprivrednih proizvođača	5	Načelnik, JUO, Konzultant
			Zajednički nastup na tržištu RH	20	Načelnik, JUO, Konzultant
			Zakup štanda na tržnici u Bjelovaru i ostalim područjima	20	Načelnik, JUO, Konzultant
1.	1.2.	1.2.1.	Organiziranje studijskih putovanja	30	Načelnik, JUO, Konzultant
			Edukacija o novim načinima direktne prodaje od proizvođača do kupca	10	Načelnik, JUO, Konzultant
			Edukacije za voćare i vinogradare	10	Načelnik, JUO, Konzultant
			Edukacija o zajedničkom nastupu na tržištu i ostalim razvojnim mogućnostima	10	Načelnik, JUO, Konzultant
1.	1.3.	1.3.1.	Identifikacija turističke ponude	15	Načelnik, JUO, Konzultant
			Razvoj turističkih programa	20	Načelnik, JUO, Konzultant
			Razvoj turističkih događaja i manifestacija	40	Načelnik, JUO, Konzultant
			Razvoj turističke prepoznatljivosti	20	Načelnik, JUO, Konzultant
1.	1.3.	1.3.2.	Izgradnja biciklističkih staza	Po troškovniku	Načelnik, JUO, Projektant
			Rekonstrukcija Stare škole u kulturni	Po troškovniku	Načelnik, JUO,

			centar		Projektant
			Uređenje šetnica, izletišta i parkova	Po troškovniku	Načelnik, JUO, Projektant
			Izgradnja dječjih igrališta	Po troškovniku	Načelnik, JUO, Projektant
			Izgradnja sportsko rekreacijskog centra	Po troškovniku	Načelnik, JUO, Projektant
1.	1.3.	1.3.2.	Istraživanje lika i djela Ferde Rusana	20	Načelnik, JUO, Konzultant
			Promocija popularizacija Ferde Rusana u sklopu turističke ponude	20	Načelnik, JUO, Konzultant
			Razvoj turističkih projekata sa tematikom Ferde Rusana	20	Načelnik, JUO, Konzultant
2.	2.1.	2.1.1.	Popis nerazvrstanih cesta i donesena odluka o nerazvrstanim cestama	0	JUO, Načelnik
			Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole	Po troškovniku	Načelnik, JUO, Projektant
			Izrada prijave na natječaj za nerazvrstane ceste i ulice	50	Načelnik, JUO, Konzultant
			Zatvaranje financijske konstrukcije putem HBOR-a ili Poslovne banke	20	Načelnik, JUO
			Provedba projekta dobivenih na natječajima	30	Načelnik, JUO, Konzultant
2.	2.2.	2.2.1.	Popis naselja koja nemaju sustav odvodnje	0	JUO
			Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole	Po troškovniku	Načelnik, JUO, Projektant
			Izrada prijave na natječaj za izgradnju sustava odvodnje	50	Načelnik, JUO, Konzultant
			Zatvaranje financijske konstrukcije putem HBOR-a ili Poslovne banke	20	Predstavničko tijelo
			Provedba projekta dobivenih na natječajima	50	Načelnik, JUO, Konzultant
2.	2.2.	2.2.2.	Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole	Po troškovniku	Načelnik, JUO, Projektant
			Izrada prijave na natječaj za izgradnju sustava odvodnje	50	Načelnik, JUO, Konzultant
			Zatvaranje financijske konstrukcije putem HBOR-a ili Poslovne banke	20	Predstavničko tijelo
			Provedba projekta dobivenih na natječajima	50	Načelnik, JUO, Konzultant
2.	2.3.	2.3.1.	Donošenje odluke o izgradnji/rekonstrukciji društvene infrastrukture	0	JUO
			Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole	Po troškovniku	Načelnik, JUO, Projektant
			Izrada prijave na natječaj za ostalu komunalnu infrastrukturu	50	Načelnik, JUO, Konzultant
			Zatvaranje financijske konstrukcije putem HBOR-a ili Poslovne banke	20	Načelnik, JUO
			Provedba projekta dobivenih na natječajima	50	Načelnik, JUO, Konzultant

2.	2.4.	2.4.1.	Donošenje općinskih odluka o izgradnji poslovne zone	0	Načelnik, JUO
			Izrada projektne dokumentacije za izgradnju i ishođenje građevinske dozvole	Po troškovniku	Načelnik, JUO, Projektant
			Prijava projekta na natječaje EU fondova i nadležna ministarstva	50	Načelnik, JUO, Konzultant
			Zatvaranje financijske konstrukcije putem poslovnih banaka ili HBOR-a	20	Načelnik, JUO
			Provedba projekata dobivenih na natječajima i povrat sredstava	50	Načelnik, JUO, Konzultant
3.	3.1.	3.1.1.	Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole	20	Načelnik, JUO, Projektant
			Praćenje natječaja i prijava na natječaj	10	Načelnik, JUO, Konzultant
			Ugovaranje i provedba projekta	0	Načelnik, JUO,
3.	3.1.	3.1.2.	Identifikacija potencijalnih projekata	0	Načelnik, JUO
			Praćenje natječaja i prijava na natječaj	5	Načelnik, JUO, Konzultant
			Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole	20	Načelnik, JUO, Projektant
			Izgradnja ekološki prihvatljive i energetske učinkovitije javne rasvjete	Po troškovniku	Načelnik, JUO,
			Izgradnja sunčane elektrane	Po troškovniku	Načelnik, JUO
			Provedba ostalih projekata	Po troškovniku	Načelnik, JUO
3.	3.2.	3.2.1.	Identifikacija potencijalnih projekata	0	Načelnik, JUO,
			Izrada projektne dokumentacije i dobivanje građevinske dozvole	50	Načelnik, JUO, Projektant
			Praćenje natječaja i prijava na natječaj	5	Načelnik, JUO, Konzultant
			Izgradnja reciklažnog dvorišta	Po troškovniku	Načelnik, JUO
			Provedba ostalih projekata	Po troškovniku	Načelnik, JUO

11. KOMENTARI JAVNE RASPRAVE

Dana 10.05.2016.godine u vijećnici Općine Kapele održana je javna rasprava na kojoj se okupilo 30 mještana, koji imaju Obiteljska poljoprivredna gospodarstva ili obnašaju posredničku i izvršnu vlast u Općini.

Osnovni komentari nakon predstavljanja Strateškog razvojnog programa Općine Kapela za period 2015. - 2020. godinu je:

- Potrebno je istražiti i staviti u turističku ponudu određene povijesne lokalitete kao što su Pavlinski samostan svete Marije u Pavlin Kloštru, templarski posjed Zdelja (misli se na Gornje i Donje Zdelice)
- Također u razvoju turizma predstaviti prirodne ljepote, kao što su promatranje ptica i ribnjak koji se gradi.
- Napomenuti ostale potencijalne turističke atrakcije, kao što je prva hrvatska radio stanica

Svi prisutni su se složili da je gospodarsko stanje za poljoprivrednog proizvođača izuzetno teško i da se trebaju fokusirati na bitne stvari kako bi se u Općini osigurala osnovna cestovna i komunalna infrastruktura, a u kasnijoj fazi pokrenuti razvoj turizma i razvijati turističku ponudu.

12. PROVOĐENJE, PRAĆENJE I AŽURIRANJE

Važan je korak provođenja, praćenja i ažuriranja SRP radi sustavnog provođenja, praćenja i ažuriranja SRP-a. Općina treba formirati razvojni tim za implementaciju SRP-a i ostalih strateških dokumenata koji će izgradnju vlastitih kapaciteta za prijavu i korištenje strukturnih fondova EU. Razvojni tim će biti temelj ostvarenja postavljenih ciljeva u SRP-u, a sve u svrhu ostvarivanja razvojne vizije.

Formirani razvojni tim voditi će računa o provedbi SRP i dinamici provedbe predloženih projekata, koji će voditi računa da se osiguraju vlastita sredstva kod donošenja godišnjeg proračuna Općine Kapela. Osoba zadužena za provedbu SRP je temelj za ostvarivanje postavljenih ciljeva, razvojnih prioriteta, mjera i aktivnosti, a sve u svrhu ostvarenja razvojne vizije.

Uloga konzultanta je da kvartalno komunicira sa predstavnicima Općine Kapela te informira se o provedbi SRP te da se sastane sa predstavnicima Općine i analizira dosada učinjene korake u provedbi, a definirane SRP-u te da ukazuje na povezivanje sa proračunom te prati plan provedbe SRP-a.

Svjesni smo potrebe izgradnje vlastitih kapaciteta koji će intenzivno raditi na provedbi SRP-a Općine, isto tako smo svjesni koja ograničenja pruža Općinski proračun u pogledu zapošljavanja novih visoko obrazovanih kadrova. Jedna od alternativa je zapošljavanje kroz prijavu projekata.

Općina bi trebala imati jednu do dvije osobe koje bi se bavile gospodarskim razvojem, te vanjskim izvorima financiranja, kao što su ministarstva, fondovi i strukturni fondovi EU. Osnovna zadaća bi bila priprema projekata proizašlih iz dugoročnih ciljeva Strateškoga razvojnog programa Općine Kapela.

S obzirom da SRP pripada u dinamičkoj makro-strategiji potrebno je svake godine pratiti i ažurirati aktivnosti SRP-a kako bi se što kvalitetnije odgovorilo na zatečeno stanje u okruženju. Ažuriranje može znatnije utjecati na ostvarenje i neostvarenje ciljeva zacrtanih u SRP-u te pozitivno ili negativno utjecati na ostvarenje vizije razvitka.

Najvažnije je napomenuti kako je nositelj svake aktivnosti **čovjek**. Bez ljudi s visokom motivacijom i potrebnim znanjem, jako je teško pokrenuti bilo kakve promjene. Jedan od ciljeva SRP-a upravo je identificirati te ljude takozvane "POKRETAČE" u zajednici kako bi ostvarenje postavljene vizije bilo što realnije moguće provedivo.

„Onoliko koliko posiješ, toliko ćeš i požeti „

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Izrada Strateškog razvojnog programa Općine Kapela

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja